

STRATEGIA ROZWOJU GMINY REŃSKA WIEŚ

**NA LATA
2026–2035**

Opracowanie:

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	5
1.1 Uwarunkowania prawne	5
1.2 Metodyka opracowania Strategii	6
1.3 Komplementarność.....	8
1.4 Charakterystyka gminy Reńska Wieś.....	25
1.5 Wnioski z diagnozy.....	28
1.6 Analiza SWOT	37
2. Część strategiczna	40
2.1 Wizja i misja rozwoju gminy Reńska Wieś w perspektywie 2035 roku	40
2.2 Cele strategiczne rozwoju gminy i kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia	41
2.3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Reńska Wieś	53
2.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	65
2.5 Oczekiwane rezultaty planowanych działań	73
3. System wdrażania strategii.....	76
3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii	76
3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	79
3.3 Finansowanie Strategii.....	80
Spis rysunków i tabel	83
Załącznik. Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego	84

Wstęp

Gmina Reńska Wieś znajduje się obecnie w dynamicznej fazie rozwoju, której kierunek w znacznym stopniu zależy od efektywnego wykorzystania jej potencjałów oraz sposobu rozwiązywania kluczowych problemów. Kluczowym potencjałem Gminy Reńska Wieś jest jej lokalizacja w bezpośrednim sąsiedztwie Kędzierzyna-Koźła oraz współpraca z samorządami Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Obszaru Funkcjonalnego, ukierunkowana na poprawę spójności społeczno-gospodarczej i przestrzenno-funkcjonalnej regionu. Gmina charakteryzuje się stosunkowo stabilną sytuacją demograficzną – względnie stałą liczbą ludności, co wiąże się z wysoką atrakcyjnością osiedleńczą oraz stanowi istotny atut w kontekście dalszego rozwoju społecznego. Niemniej jednak, wyzwaniem pozostaje starzejące się społeczeństwo oraz konieczność dostosowywania oferty i infrastruktury gminnej do zmieniających potrzeb i oczekiwań mieszkańców.

W odniesieniu do problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych gminy zidentyfikowanych na drodze diagnozy, wypracowano Strategię Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035. Jest to dokument strategiczny, mający na celu wyznaczenie kierunków i działań wspierających zrównoważony rozwój gminy na kolejne lata, skupionych na wzmocnieniu atrakcyjności gminy zarówno jako miejsca do życia, jak i przestrzeni sprzyjającej rozwojowi przedsiębiorczości oraz poprawie jakości infrastruktury, przy jednoczesnym zachowaniu harmonii z otaczającym środowiskiem. Strategia stanowi narzędzie wspierające podejmowanie decyzji samorządowych i stanowi punkt odniesienia dla przyszłych inwestycji i projektów.

Struktura dokumentu składa się z trzech części, co umożliwia pełne zrozumienie zarówno kontekstu, jak i wyzwań stojących przed gminą. Pierwsza część zawiera wprowadzenie, w którym uwzględniono kontekst sytuacji rozwojowej gminy, uwarunkowania prawne oraz wnioski z przeprowadzonej diagnozy. Druga część przedstawia część strategiczną, obejmującą wizję, misję oraz cele rozwoju, a także określa szczegółowe kierunki działań. Trzecia część dotyczy natomiast systemu wdrażania strategii, w tym monitoringu postępów, metod finansowania oraz ewaluacji realizacji poszczególnych działań.

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 określa interwencję strategiczną, która pozwoli na znaczące wzmocnienie pozycji gminy w regionie. Dzięki realizacji zaplanowanych działań gmina osiągnie nadrzędny cel, jakim jest *wzrost znaczenia gminy Reńska Wieś w regionie poprzez gwarantowanie wysokiej jakości życia, tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju*. Zrównoważony rozwój gminy, uwzględniający zarówno aspekty społeczne, jak i gospodarcze oraz środowiskowe, stanowi fundament dla długoterminowego sukcesu i dobrobytu mieszkańców.

1. Wprowadzenie

1.1 Uwarunkowania prawne

Podstawę prawną do opracowania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś stanowi Uchwała Nr XVII/105/2025 Rady Gminy Reńska Wieś z dnia 24 lipca 2025 roku w sprawie określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035, w tym trybu konsultacji tego Projektu.

Struktura strategii uwzględnia zapisy Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153), zgodnie z którymi strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy oraz określa w szczególności:

- 1) cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym,
- 2) kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
- 3) oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
- 4) model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy [...],
- 5) ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
- 6) obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
- 7) obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań,
- 8) system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- 9) ramy finansowe i źródła finansowania.

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2025-2035 uwzględnia wszystkie obligatoryjne elementy wynikające z przepisów prawa oraz wypracowanych standardów planistycznych, a jednocześnie odzwierciedla specyfikę gminy w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzenno-środowiskowym. Dokument obejmuje część opisową oraz część graficzną, w tym model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy i rekomendacje dotyczące polityki przestrzennej. Model pełni rolę narzędzia wizualizacji prezentuje kluczowe założenia strategii oraz ilustruje koncepcję rozwoju terytorialnego, stanowiąc uzupełnienie i uszczegółowienie części strategicznej.

1.2 Metodyka opracowania Strategii

Niniejszy podrozdział prezentuje metodykę opracowania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś. Proces został zrealizowany w oparciu o zintegrowane podejście, łączące komponent analityczny, ekspercki i partycypacyjny. W poszczególnych etapach wykorzystano zarówno dane zastane, jak i informacje pozyskane bezpośrednio od lokalnych interesariuszy, co zapewniło pełne rozpoznanie uwarunkowań oraz potencjałów rozwojowych gminy. Podstawą prac była analiza źródłowa (desk research), badania ilościowe i jakościowe, analiza SWOT oraz warsztaty konsultacyjne z udziałem mieszkańców i przedstawicieli instytucji lokalnych. Na tej podstawie wypracowano wizję, misję, cele strategiczne oraz model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.

Analiza <i>desk reseach</i>	Etap analityczny obejmował przegląd dokumentów źródłowych, w tym lokalnych dokumentów planistycznych, raportów o stanie gminy, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, a także danych statystycznych pochodzących z Banku Danych Lokalnych GUS, Urzędu Gminy Reńska Wieś, Ośrodka Pomocy Społecznej oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Kędzierzynie-Koźlu. Analiza ta pozwoliła na całościową identyfikację uwarunkowań społecznych, gospodarczych i przestrzennych, które stały się punktem wyjścia dla dalszych prac koncepcyjnych.
Badania ilościowe	Zaangażowanie mieszkańców w proces opracowania strategii stanowiło istotny element budowania adekwatnych i osadzonych w lokalnych realiach rozwiązań. W lipcu 2025 roku przeprowadzono badanie ankietowe w formie elektronicznej i papierowej, w którym wzięli udział mieszkańcy gminy. Ankieta pozwoliła zebrać opinie dotyczące funkcjonowania gminy, wskazać jej mocne i słabe strony, a także zidentyfikować oczekiwane kierunki rozwoju w perspektywie lokalnej społeczności.
Badania jakościowe	Komplementarnym narzędziem były warsztaty strategiczne z udziałem przedstawicieli samorządu, instytucji lokalnych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców. Spotkania prowadzone przez ekspertów zewnętrznych pozwoliły na pogłębioną identyfikację czynników wpływających na rozwój gminy oraz umożliwiły formułowanie wniosków i rekomendacji.

Analiza SWOT	Zebrane informacje zostały usystematyzowane w formie analizy SWOT, która umożliwiła wskazanie mocnych i słabych stron gminy oraz zewnętrznych szans i zagrożeń. Struktura ta stworzyła łącznik pomiędzy diagnozą a projektowanymi celami strategicznymi oraz kierunkami działań.
Opracowanie wizji i misji	Na podstawie diagnozy i analizy SWOT sformułowano wizję rozwoju Gminy Reńska Wieś w perspektywie 2035 roku, jako obraz docelowego stanu odpowiadającego aspiracjom lokalnej społeczności. Misja natomiast określa kierunek działań samorządu oraz zobowiązanie wobec mieszkańców w zakresie prowadzenia polityki rozwoju.
Sformułowanie celów rozwoju i kierunków działań	W dalszym etapie opracowano zestaw celów strategicznych obejmujących cztery kluczowe obszary: społeczny, gospodarczy, przestrzenny oraz klimatyczno-środowiskowy. Każdemu z celów przypisano zestaw kierunków działań, prowadzących do realizacji wizji Gminy Reńska Wieś w horyzoncie 2035 roku.
Opracowanie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej	Integralnym elementem strategii jest model struktury funkcjonalno-przestrzennej, prezentujący docelowy obraz gminy w perspektywie strategicznej. Schemat ten odzwierciedla kluczowe założenia przestrzenne, wskazuje główne kierunki interwencji i pełni rolę narzędzia wizualizacyjnego, ułatwiającego odbiór i interpretację przyjętej koncepcji rozwoju.
Opracowanie części wdrożeniowej	Ostatnim etapem prac było opracowanie systemu wdrażania, monitoringu i ewaluacji strategii. Określono podmioty odpowiedzialne za realizację, zaprojektowano mechanizmy współpracy oraz wskazano potencjalne źródła finansowania, zarówno z budżetu gminy, jak i środków zewnętrznych, w tym funduszy Unii Europejskiej.
Konsultowanie i opiniowanie projektu strategii	Projekt strategii podlega konsultacjom w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy oraz z właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie. Ponadto, projekt strategii rozwoju gminy przedkładany jest zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Z przebiegu i wyników konsultacji projektu Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 zostanie sporządzone sprawozdanie.

1.3 Komplementarność

Rozdział odnosi się do art. 10f. ust. 2. Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153): Projekt strategii rozwoju gminy opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa.

Cele rozwojowe przyjęte w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 zostały opracowane w pełnej zgodności z nadrzędnymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi obowiązującymi na poziomie krajowym oraz regionalnym. Zapewnia to synergii działań prowadzonych w różnych skalach terytorialnych, co przekłada się na większą efektywność i spójność realizowanej polityki rozwojowej.

Powiązanie priorytetów Gminy Reńska Wieś z celami określonymi w dokumentach wyższego rzędu umożliwia jednocześnie pełniejsze korzystanie z dostępnych instrumentów wsparcia zarówno finansowego, jak i merytorycznego, wzmacniając tym samym potencjał wdrożeniowy samorządu oraz zwiększając prawdopodobieństwo skutecznej realizacji przyjętej wizji rozwoju.

Założenia Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 są spójne m.in. z następującymi dokumentami:

- Strategią na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku),
- Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030,
- Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego,
- Audytem krajobrazowym województwa opolskiego,
- Strategią Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030,
- Strategią Innych Instrumentów Terytorialnych Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021-2030,
- Strategią Rozwoju Powiatu Kędzierzyńsko-Kozielskiego do 2030 roku
- Strategią Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność na lata 2023-2027 Lokalnej Grupy Działania Stowarzyszenie „Euro-Country”.

Spójność Strategii ze strategią rozwoju województwa

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 została przyjęta Uchwałą nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 roku i stanowi kontynuację oraz rozwinięcie polityki rozwoju regionu w nowej perspektywie strategicznej. Dokument został opracowany w oparciu o szeroką diagnozę społeczno-gospodarczą oraz z uwzględnieniem wyników konsultacji z interesariuszami regionalnymi. Jest to kompleksowy plan działania, którego

celem jest zbudowanie silnego, odpornego i konkurencyjnego regionu, odpowiadającego na wyzwania demograficzne, gospodarcze i środowiskowe.

Wizja rozwoju województwa opolskiego zakłada, że będzie to region stabilny społecznie, konkurencyjny gospodarczo i bezpieczny środowiskowo, oferujący mieszkańcom wysoką jakość życia, otwarty na nowe technologie i zrównoważone podejście do przestrzeni.

W ramach Opolskie 2030 wyznaczono trzy główne cele strategiczne:

CEL STRATEGICZNY I – CZŁOWIEK I RELACJE - MIESZKAŃCY GOTOWI NA WYZWANIA I TWORZĄCY OTWARTĄ WSPÓLNOTĘ

CEL STRATEGICZNY II – ŚRODOWISKO I ROZWÓJ – ŚRODOWISKO ODPORNE NA ZMIANY KLIMATYCZNE I SPRZYJAJĄCE ROZWOJOWI

CEL STRATEGICZNY III – SILNA GOSPODARKA – GOSPODARKA INTELIGENTNA WZMACNIAJĄCA KONKURENCYJNOŚĆ REGIONU

Dokument wskazuje także cele operacyjne i przypisane im priorytetowe kierunki działań, które mają zostać zrealizowane w ramach celów głównych, tworząc logiczny układ interwencji strategicznej dla całego regionu.

Rysunek 1 Opolska „11” – cele operacyjne na tle celów strategicznych.

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

Powyżej przedstawiono tzw. „Opolska 11”, czyli jedenaście zdefiniowanych w strategii celów operacyjnych, które uszczegóławiają trzy cele strategiczne. Wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 cele strategiczne są spójne z powyższymi założeniami rozwojowymi województwa.

Poprzez spójność z założeniami wojewódzkimi Strategia Gminy Reńska Wieś nie tylko wpisuje się w ramy polityki regionalnej, ale również zwiększa szanse na skuteczne pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz budowanie powiązań z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Tabela 1 Cele strategiczne i operacyjne województwa opolskiego

Cele strategiczne	Cele operacyjne
Cel strategiczny 1: Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę	Trwałe więzi społeczne Wykwalifikowani mieszkańcy Rozwinięte i dostępne usługi Bezpieczny region
Cel strategiczny 2: Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi	Opolskie zeroemisyjne Przyjazne środowisko i racjonalna gospodarka zasobami Wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe
Cel strategiczny 3: Silna gospodarka – Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu	Gospodarka otwarta na współpracę Silne branże Region dostępny komunikacyjnie Ceniona marka regionu

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035 wykazuje komplementarność wobec zapisów Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030 w każdym z wymienionych powyżej celów strategicznych, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Komplementarność Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030	Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035
Cel strategiczny 1: Człowiek i relacje – Mieszkańcy gotowi na wyzwania i tworzący otwartą wspólnotę	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie i tworzenie warunków do dalszego rozwoju społecznego Cel 2. Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez edukację, aktywizację obywatelską i integrację międzypokoleniową

Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030	Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035
Cel strategiczny 2: Środowisko i rozwój – Środowisko odporne na zmiany klimatyczne i sprzyjające rozwojowi	Cel 4. Wzmocnienie integracji przestrzennej gminy z regionem poprzez rozwój powiązań transportowych i funkcjonalnych Cel 5. Racjonalne kształtowanie przestrzeni i poprawa ładu przestrzennego poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i rolniczych gminy Cel 6. Wzmacnianie odporności gminy na zmiany klimatyczne i ochrona walorów środowiska przyrodniczego
Cel strategiczny 3: Silna gospodarka – Gospodarka inteligentna wzmacniająca konkurencyjność regionu	Cel 3. Dywersyfikacja i rozwój lokalnej gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji

Źródło: opracowanie własne.

Prawo Wodne

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 poza uwzględnieniem przepisów kluczowych dla prowadzenia polityki rozwoju (w szczególności ustawy o samorządzie gminnym oraz ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju), pozostaje zgodna z ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo Wodne (Dz.U. z 2025 r. poz. 960), zwłaszcza z jej artykułami 315 i 326. Zapisy te wskazują dokumenty planistyczne w zakresie gospodarowania wodami, które powinny zostać uwzględnione w strategiach rozwoju jednostek samorządu terytorialnego.

Gmina Reńska Wieś leży w granicach dorzecza Odry, co oznacza konieczność bezpośredniego odniesienia się do obowiązujących dokumentów planistycznych związanych z gospodarką wodną.

II Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju stanowi jeden z kluczowych dokumentów strategicznych w zakresie ochrony, racjonalnego gospodarowania oraz zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w Polsce. Jego celem jest zapewnienie zgodności krajowej polityki z założeniami unijnej Ramowej Dyrektywy Wodnej (2000/60/WE) oraz wdrażanie działań podstawowych i uzupełniających, mających na celu osiągnięcie lub utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Dokument pełni funkcję operacyjną w systemie krajowej polityki wodnej, wspiera ochronę środowiska, poprawia bezpieczeństwo wodne oraz sprzyja efektywnemu i zrównoważonemu wykorzystaniu zasobów w długofalowej perspektywie rozwoju kraju.

W odniesieniu do Gminy Reńska Wieś, zapisy II aktualizacji Programu Wodno-Środowiskowego Kraju mają szczególne znaczenie w kontekście planowania strategicznego i przestrzennego. Wyznaczają one ramy dla działań w zakresie ochrony zasobów naturalnych, gospodarowania wodami, retencji oraz

adaptacji do zmian klimatu. Program wskazuje m.in. konieczność ograniczania presji na zasoby wodne, zwiększania zdolności retencyjnych zlewni, ochrony wód podziemnych GZWP nr 332 Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka oraz wdrażania rozwiązań sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu wód w rolnictwie, przemyśle i gospodarce komunalnej. Program Wodno-Środowiskowy Kraju stanowi istotny punkt odniesienia dla lokalnej polityki środowiskowej Gminy Reńska Wieś, wzmacniając spójność działań gminy z celami krajowej i unijnej polityki wodnej oraz przyczyniając się do realizacji zasad zrównoważonego rozwoju.

Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry¹

Plan gospodarowania wodami jest dokumentem o charakterze nadrzędnym, który porządkuje i integruje działania zmierzające do osiągnięcia celów środowiskowych poprzez określenie zasad zarządzania wodami powierzchniowymi i podziemnymi. Plan Gospodarowania Wodami na Obszarze Dorzecza Odry (IIaPGW) jest dokumentem, na podstawie którego podejmowane są decyzje w zakresie gospodarowania wodami oraz planowania przestrzennego w gminie.

Dla gminy Reńska Wieś dokument stanowi punkt wyjścia dla wdrażania działań obejmujących zarówno ochronę jakościową i ilościową wód, jak i przeciwdziałanie skutkom ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak susze czy powodzie. PGW wspiera realizację inwestycji z zakresu gospodarki wodno-kanalizacyjnej, retencji oraz modernizacji melioracji, a także wskazuje na konieczność monitorowania i adaptacji lokalnej infrastruktury do zmieniających się warunków klimatycznych. Uwzględnienie zapisów Planu w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś gwarantuje spójność planowania z celami środowiskowymi państwa oraz Unii Europejskiej, tworząc fundament dla rozwoju odpornego na wyzwania klimatyczne i ekologiczne.

Poniższe tabele przedstawiają charakterystykę jednolitych części wód (JCW) zlokalizowanych w granicach gminy Reńska Wieś, w tym ocenę ich stanu² wraz z celami środowiskowymi i oceną ryzyka nieosiągnięcia celów.

¹ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335)

² Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 ([Monitoring i ocena jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych - Rzeki - System monitoringu i klasyfikacji wód - Portal jakości wód powierzchniowych](#))

Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCWP	Status	Stan ogólny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
					Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW60001011738	Trzciniec	Potok lub strumień nizinny piaszczysty	naturalna część wód	Zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW600009117474	Dopływ spod Marianków	Potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	Zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW600009117489	Ligocki Potok	Potok lub strumień nizinny	naturalna część wód	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW600011117499	Stradunia od Jakubowickiego Potoku do Odry	Rzeka nizinna	naturalna część wód	zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	Zagrożona
RW60001111759	Odra od Kanału Gliwickiego do Osobłogi	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), benzo(g, h, i)perylen(w), fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Zagrożona
RW6000091171429	Olszówka	Potok lub strumień nizinny	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	dobry potencjał ekologiczny	dobry stan chemiczny	Zagrożona
RW600011117159	Odra od granicy do Kanału Gliwickiego	Rzeka nizinna	silnie zmieniona część wód	zły stan wód	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [fluoranten(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Zagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

W ramach Planu gospodarowania wodami wskazuje się działania podstawowe i działania uzupełniające indywidualnie dla każdej JCWP. Jak wskazano w planie: *wybór działań nastąpił w oparciu o zidentyfikowane presje antropogeniczne i ocenę ryzyka zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych*. Poniżej przedstawiono nazwy działań podstawowych wyróżnionych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, które zostały przypisane do JCWP na terenie Gminy Reńska Wieś. Należy zaznaczyć, że w Planie szczegółowo określono ramy poszczególnych działań, w tym wskazano także jednostki odpowiedzialne za ich realizację. Poza zestawem działań obowiązujące katalog działań krajowych.

Tabela 4 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś.

Kod JCWP	Działania
RW60001011738	Podstawowe
	Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych.
RW600009117474	Podstawowe
	Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych.
RW600009117489	Podstawowe
	Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych.
RW600011117499	Podstawowe
	Dla JCW nie zaplanowano żadnych dodatkowych działań podstawowych.
RW60001111759	Podstawowe
	- Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność - Działania renaturyzacyjne - Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włośienicznikowych, wylewy Q50). - Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych: - Zaleca się wyłączenie z konserwacji cieków oraz dopuszczenie do ich renaturyzacji, z wyłączeniem cieków stanowiących odbiorniki wód opadowych z autostrady. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny); - Przeprowadzić pomiary jakości wód gruntowych w otoczeniu zbiornika (starorzecza) [3150] w celu identyfikacji źródła dopływu biogenów do zbiornika. (Obszar Natura 2000 Łęg Zdieszowicki). - Nie dopuszcza się przekształcania obszarów źródliskowych, w tym zmian użytkowania, szczególnie trwałego wylesiania lub zamiany użytków zielonych w grunty orne, z wyłączeniem realizacji zadań służących ich ochronie i racjonalnemu udostępnieniu turystycznemu. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny). - Nie dopuszcza się zmian naturalnego kształtu i przebiegu koryt wszystkich cieków w granicach Parku, z wyjątkiem sytuacji wynikających z przepisów szczególnych. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny). - Zaleca się odstąpienie od budowy stawów rybnych, a w przypadku ich realizacji przeprowadzanie oceny oddziaływania na środowisko. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny).

Kod JCWP	Działania
	– Zaleca się odstąpienie od działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w tym szczególnie budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach jak też w obszarach parowów, dolin rzecznych i strefach źródłiskowych cieków. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny). – Zaleca się pozostawienie lub tworzenie wzdłuż cieków, co najmniej 1. metrowego pasa zadrzewień i zakrzaczeń tworzących naturalną strefę buforową. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny). – Zaleca się przeciwdziałanie procesom erozji wietrznej i wodnej gleb oraz ich ochronę przed zanieczyszczeniami, poprzez tworzenie pasów roślinności niskiej i wysokiej wzdłuż krawędzi wąwozowych rozcięć erozyjnych, dróg i miedz śródpolnych. (Park Krajobrazowy Góra Św. Anny). – Rozpoznanie zasadności, a w przypadku jej stwierdzenia wprowadzenie w PZO/PO działań ograniczających negatywnie oddziaływanie budowli regulacyjnych i przekształceń hydromorfologicznych na cele środowiskowe wynikające z wymagań dla obszarów chronionych w zakresie stanu hydromorfologii (wg wymogów rzek włosienicznikowych/wylewy). (Obszar Natura 2000 Żywocickie Łęgi).
	Uzupełniające • Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami • Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb. • Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb.
RW6000091171429	Podstawowe • Działania renaturyzacyjne • Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
RW600011117159	Podstawowe • Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność • Działania renaturyzacyjne • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. • Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń. Uzupełniające • Realizacja wybranego wariantu udroźnienia cieku- działanie inwestycyjne. • Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb. • Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb. • Opracowanie wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej.

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Gmina Reńska Wieś leży w zasięgu trzech jednolitych części wód podziemnych (JCWPd): GW6000128, GW6000143 oraz GW6000142, których stan monitorowany jest w ramach krajowego systemu oceny stanu wód. W II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (2022) oceniono

zarówno stan ilościowy, jak i chemiczny wspomnianych JCWPd. W poniższej tabeli scharakteryzowano poszczególne JCWPd wskazując ocenę ich stanu.

Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś.

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW6000128	dobry	dobry	dobry	zagrożona ilościowo i chemiczne
GW6000143	słaby	dobry	słaby	zagrożona ilościowo i chemiczne
GW6000142	dobry	dobry	dobry	niezagrożona

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry przypisano po jednym działaniu podstawowym i działaniu uzupełniającym działania podstawowe do JCWPd znajdujących się w obrębie gminy. Poza zestawem działań obowiązuje katalog działań krajowych.

Tabela 6 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś.

Kod JCWPd	Działania
GW6000128	Podstawowe
	• ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 332 (Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka)). • opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 332 (Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka)). • ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 330 (Zbiornik Gliwice)). • opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 330 (Zbiornik Gliwice)). • opracowanie ekspertyzy określającej źródła zanieczyszczenia wód podziemnych związkami chlorowcopochodnymi.
GW6000128	Uzupełniające
	• opracowanie szczegółowej analizy i projektu możliwości zwiększenia retencji obszarów zurbanizowanych (Kędzierzyn-Koźle, Racibórz, Gliwice) • prowadzenie monitoringu wód podziemnych w zakresie zanieczyszczeń związkami chlorowcopochodnymi w wodach podziemnych • dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej" • wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP • ograniczenie zużycia wody w rolnictwie • ograniczenie zużycia wody w przemyśle • dodatkowy przegląd udzielonych pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych • rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych • szkolenia z zakresu dobrowolnego stosowania "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej", mającego na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych • opracowanie dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych • wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP • weryfikacja zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych ustalonych na podstawie dokumentacji hydrogeologicznych wykonanych przed 2004 r.

Kod JCWPd	Działania
GW6000143	Podstawowe • opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 332 (Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka)). • ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 332 (Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka)).
	Uzupełniające • ograniczenie zużycia wody w przemyśle • wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP nr 332 • dodatkowy przegląd udzielonych pozwoleń wodnoprawnych związanych z poborem wód podziemnych • rozpoznanie występowania nowych zanieczyszczeń w wodach podziemnych • szkolenia z zakresu dobrowolnego stosowania "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej", mającego na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych • dobrowolne stosowanie działań ze "Zbioru zaleceń dobrej praktyki rolniczej" • zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych • opracowanie dodatku do dokumentacji hydrogeologicznej ustalającej zasoby eksploatacyjne ujęcia wód podziemnych • weryfikacja zasobów eksploatacyjnych ujęć wód podziemnych ustalonych na podstawie dokumentacji hydrogeologicznych wykonanych przed 2004 r. • ograniczenie zużycia wody w rolnictwie
GW6000142	Podstawowe • ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 332 (Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka)). • opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP nr 332 (Subniecka kędzierzyńsko-głubczycka)).
	Uzupełniające • wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP nr 332 • zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych.

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Na terenie Gminy Reńska Wieś występują istotne zasoby wód podziemnych. Cały obszar gminy położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 332 - Subniecka Kędzierzyńsko-Głubczycka, który stanowi kluczowy rezerwuuar wód o randze krajowej. Zbiornik ten pełni funkcję podstawowego źródła zaopatrzenia w wodę dla terenów zurbanizowanych rejonu Kędzierzyna-Koźla, w tym również Gminy Reńska Wieś. Na obszarze gminy wyróżnia się dwie strefy ochronne, wynikające ze zróżnicowanego stopnia podatności zasobów wodnych: obszar najwyższej ochrony (ONO) obejmujący północną część gminy oraz obszar wysokiej ochrony (OWO) rozciągający się na pozostałym obszarze gminy.³

Włączenie powyższych uwarunkowań do Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 jest zgodne z art. 315 oraz art. 326 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz.U. z 2025 r. poz. 960),

³ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Reńska Wieś (Uchwała nr XII/80/2025 Rady Gminy Reńska Wieś z dnia 24 kwietnia 2025 r. w sprawie zmiany nr 6 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Reńska Wieś)

które zobowiązują jednostki samorządu terytorialnego do uwzględniania aktualnych planów gospodarowania wodami przy formułowaniu kierunków rozwoju. Zachowanie dobrej kondycji zasobów wodnych (zarówno powierzchniowych, jak i podziemnych) stanowi fundament dla planowania przestrzennego, zarządzania kryzysowego (w tym w kontekście ryzyka powodziowego) oraz lokalnych inwestycji infrastrukturalnych, w szczególności związanych z wodociągami, rolnictwem i przemysłem.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry

Nadrzędnym celem Planu zarządzania ryzykiem powodziowym (PZRP) jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujących zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, zgodnie z art. 173 ust. 19 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz.U. z 2025 r. poz. 960). W dniu 23 marca 2023 r. weszło w życie nowe wydanie Planu dla obszaru dorzecza Odry, stanowiące załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 2739).

W dokumencie wyznaczono trzy główne cele:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego,
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego,
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Oprócz celów głównych w PZRP wskazuje się cele operacyjne, w tym: doskonalenie systemów monitoringu i wczesnego ostrzegania, zwiększenie efektywności działań prewencyjnych oraz koordynację służb odpowiedzialnych za reagowanie na zagrożenia powodziowe.

Ocena zagrożenia powodziowego

Na podstawie PZRP opracowywane są mapy zagrożenia powodziowego (MZP), które przedstawiają obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi. Zgodnie z MZP na terenie gminy Reńska Wieś wskazano obszary o trzech możliwych prawdopodobieństwach wystąpienia powodzi:

W ramach dokumentu dokonano analizy prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi. Dla gminy Reńska Wieś wyróżniono:

- Raz na 10 lat (Q10%) – obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi,
- Raz na 100 lat (Q1%) – obszary o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia.
- Raz na 500 lat (Q0,2%) – obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego

Ocena ryzyka powodziowego:

Dla obszarów wyznaczonych na mapach zagrożenia powodziowego sporządza się mapy ryzyka powodziowego (MRP), które określają wartości potencjalnych strat powodziowych oraz przedstawiają obiekty narażone na zalanie w przypadku wystąpienia powodzi o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia. Mapy przygotowuje się w dwóch zestawach tematycznych: (1) potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych oraz (2) potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.⁴

Zgodnie z PZPR i mapami ryzyka powodziowego⁵ na terenie gminy Reńska Wieś wyznaczone zostały obszary o każdym z badanych ryzyk powodziowych tj. 0,2% - raz na 500 lat, 1% - raz na 100 lat i 10% - raz na 10 lat. Na mapach wskazano oba zakresy tematyczne, zarówno potencjalne oddziaływania na życie i zdrowie ludzi jak i negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej.

Zgodnie z Prawem Wodnym, uwarunkowania wynikające z powyżej opisanych dokumentów muszą być uwzględniane przy planowaniu działań wynikających ze strategii rozwoju gminy, w szczególności w zakresie działań na terenie obszarów zagrożonych powodzią. Z tego względu w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 uwzględniono m.in. realizację działań ukierunkowanych na zabezpieczenie przeciwpowodziowe, w tym wykorzystywanie naturalnych rozwiązań umożliwiających regulację stosunków wodnych w ramach kierunku działań 5.1. Efektywne i racjonalne planowanie i gospodarowanie przestrzenią.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan przeciwdziałania skutkom suszy⁶ (PPSS) jest jednym z dokumentów strategicznych w zakresie gospodarki wodnej, którego głównym celem jest minimalizacja negatywnych skutków suszy poprzez racjonalne i zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi. Dokument obejmuje m.in. działania na rzecz zwiększenia retencji wodnej, planowania przestrzennego, poprawy efektywności wykorzystania wód oraz podnoszenia świadomości społecznej w zakresie adaptacji do zmian klimatu. PPSS jest aktualizowany cyklicznie zgodnie z wymogami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2025 r. poz. 960).

Na obszarze gminy Reńska Wieś zidentyfikowano zróżnicowany poziom zagrożenia występowaniem różnych typów suszy, w tym:

⁴ https://powodz.gov.pl/pl/o_mapach

⁵ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZIP

⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. 2021 r. poz. 1615).

- **Susza hydrogeologiczna** – klasa I (słabe zagrożenie) – na większości obszaru gminy oraz klasa II (umiarkowane zagrożenie) – na południowym obszarze gminy,
- **Susza hydrologiczna** – klasa III (silne zagrożenie) - zachodnia oraz centralna część gminy oraz klasa I (słabe zagrożenie) – w północno-wschodniej i południowo-wschodniej części gminy,
- **Susza rolnicza** – klasy od I (słabe zagrożenie) do IV (ekstremalne zagrożenie),
- **Susza atmosferyczna** – klasy III (silne zagrożenie) oraz IV (ekstremalne zagrożenie).

W łącznym zestawieniu Gmina Reńska Wieś klasyfikuje się jako obszar silnie i umiarkowanie zagrożony suszą.

W odniesieniu do celów Planu przeciwdziałania skutkom suszy, zaleca się realizację działań z zakresu gospodarki wodnej, związanych ze zwiększeniem retencji wodnej:

- na terenach zurbanizowanych, poprzez tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, małych urządzeń piętrzących (zastawki, małe progi, przetamowania), retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych;
- na terenach rolnych poprzez tworzenie zadrzewień śródpolnych, pasów buforowych, zachowanie oraz wykorzystanie morfologii terenów rolniczych dla odtworzenia śródpolnych oczek wodnych, mokradeł, bagien, torfowisk, stref przybrzeżnych rzek oraz zbiorników wodnych, utrzymywanie lub odtwarzanie zadarnionych skarp, stoków o znacznym nachyleniu (zadarnionych stref buforowych) w celu ochrony przed erozją, spowolnienia lub rozproszenia spływu wód powierzchniowych oraz wzmacniania retencji wodnej gleb, zrównoważone nawożenie - prawidłowe gospodarowanie nawozami naturalnymi bezpośrednio wpływa na poprawę dostępności wody, wzbogacanie gleby w próchnicę - najbardziej istotną cechą gleb z wysoką zawartością próchnicy jest ich znaczący wpływ na zwiększenie odporności na stres suszy rolniczej roślin bytujących na takim stanowisku, zwiększenie udziału Trwałych Użytków Zielonych (TUZ) w ogólnym areale terenów rolniczych.

Wdrożenie tego typu działań jest możliwe poprzez wprowadzanie odpowiednich zapisów w dokumentach planistycznych i strategicznych. Z tego względu w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 uwzględniono m.in. realizację działań na rzecz ograniczania deficytu wody oraz wspieranie naturalnej retencji wodnej w ramach kierunku działań 6.1. Przygotowanie gminy na skutki zmian klimatu.

Obszary Strategicznej Interwencji (OSI)

Strategia rozwoju gminy [...], oraz określa w szczególności obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa, wraz z zakresem planowanych działań (Art. 10e. ust. 3. pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym)

Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 ze zm.) obszar strategicznej interwencji to: „określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne”.

Gmina Reńska Wieś położona jest w województwie opolskim. W Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030⁷ wskazano obszary strategicznej interwencji (OSI), wymagające szczególnego wsparcia w celu aktywizacji potencjałów endogenicznych oraz ograniczenia negatywnych skutków procesów społeczno-gospodarczych zachodzących na ich obszarze. W województwie opolskim OSI pokrywają się ze strukturami funkcjonalno-przestrzennymi.

W ramach dokumentu Opolskie 2030 wyróżniono następujące OSI:

1. OSI Subregion Aglomeracja Opolska,
2. OSI Subregion Brzeski,
- 3. OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki,**
4. OSI Subregion Północny,
5. OSI Subregion Południowy.

Ponadto uwzględniono również OSI zdefiniowane w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030⁸:

1. OSI – miasta średniej wielkości tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
2. OSI – obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

⁷ Uchwała nr XXXIV/355/2021 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 4 października 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

⁸ Uchwała nr 102 Rady Ministrów z dnia 17 września 2019 r. w sprawie przyjęcia "Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030"

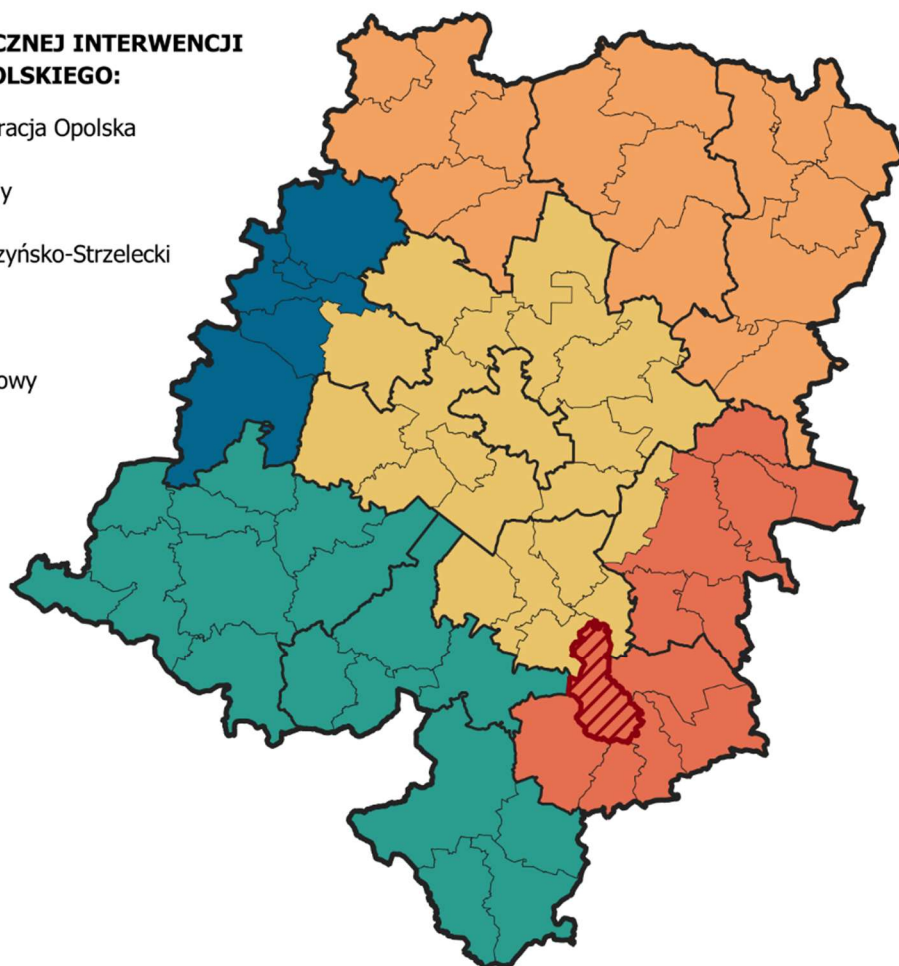
Gmina Reńska Wieś nie została zakwalifikowana do OSI o charakterze krajowym.

Na poziomie regionalnym gmina została włączona do OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki. Zgodnie z zapisami strategii wojewódzkiej obszar ten charakteryzuje się znaczącym potencjałem rozwojowym, ale równocześnie boryka się z wieloaspektowymi problemami społeczno-gospodarczymi. Istotną cechą subregionu jest jego różnorodność funkcjonalna, od silnie uprzemysłowionych terenów po obszary o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych. Ważnym atutem pozostają tereny objęte Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną, których atrakcyjność inwestycyjną wzmacnia lokalizacja w strategicznym układzie transportowym, w sąsiedztwie autostrad A1 i A4. Znaczącym potencjałem rozwojowym jest także rzeka Odra wraz z Kanałem Gliwickim, tworzące możliwości rozwoju żeglugi śródlądowej, infrastruktury logistycznej i przemysłu powiązanego z transportem wodnym.⁹

Rysunek 2 OSI województwa opolskiego

**OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI
WOJEWÓDZTWA OPOLSKIEGO:**

- Subregion Aglomeracja Opolska
- Subregion Północny
- Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki
- Subregion Brzeski
- Subregion Południowy
- Reńska Wieś

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030

⁹ Na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030.

Zgodnie z *Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego*¹⁰ Gmina Reńska Wieś leży w obszarze funkcjonalnym ośrodka subregionalnego Kędzierzyna-Koźla. W strategii rozwoju województwa dla OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki określono cele polityki przestrzennej, w tym dedykowane obszarowi funkcjonalnemu Kędzierzyna-Koźla. Ponieważ Gmina Reńska Wieś jest częścią tego obszaru, cele te stanowią kluczowy punkt odniesienia dla lokalnego planowania rozwoju i powinny być konsekwentnie uwzględniane zarówno w dokumentach strategicznych, jak i w działaniach podejmowanych przez samorząd gminny.

Cele polityki przestrzennej	Rekomendacje
Kształtowanie spójnego systemu przyrodniczego	Rozwój powiązań systemu przyrodniczego
Ochrona i poprawa jakości środowiska oraz walorów krajobrazowych	Rozwój nowoczesnej gospodarki odpadami Ochrona cennych obszarów przyrodniczo-krajobrazowych Ograniczenie emisji hałasu i poprawa klimatu akustycznego Poprawa jakości powietrza
Ochrona wysokiego potencjału rolniczej przestrzeni produkcyjnej	Ochrona przed presją urbanizacyjną najcenniejszych i najbardziej produktywnych gleb Przeciwdziałanie erozji gleb
Wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich	Kształtowanie przestrzeni dla różnych form aktywności gospodarczej
Wielofunkcyjny rozwój węzłowych ośrodków rozwoju	Kształtowanie przestrzeni dla rozwoju funkcji miejskich
Wzmocnienie funkcji kulturowych	Ochrona zabytkowych układów urbanistycznych i ruralistycznych Stanowienie pomników historii Tworzenie parków kulturowych
Wzmocnienie konkurencyjności zagospodarowania	Budowa, rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej Tworzenie warunków dla rozwoju funkcji turystycznych Zwiększenie dostępności do infrastruktury społecznej Promowanie kompleksowych rozwiązań rewitalizacyjnych
Wzmocnienie odporności przestrzeni na zagrożenia naturalne	Bieżące utrzymywanie infrastruktury przeciwpowodziowej Prewencyjna ochrona obszarów szczególnego zagrożenia powodzią i wystąpienia ryzyka powodziowego w planach zagospodarowania przestrzennego Zwiększenie dyspozycyjności zasobów wodnych i odporności na susze

¹⁰ Uchwała nr VI/54/2019 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 24.04.2019r. w sprawie uchwalenia zmiany planu zagospodarowania przestrzennego województwa opolskiego

Spójność Strategii ze Strategią Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021–2030

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021–2030¹¹ jest dokumentem ponadlokalnym, wypracowanym przez Stowarzyszenie Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny (KSSOF), którego członkiem jest między innymi Gmina Reńska Wieś. Strategia wyznacza wspólną wizję i założenia rozwojowe gmina skupionych w Subregionie Kędzierzyńsko-Strzeleckim. Strategia stanowi punkt odniesienia dla planowania lokalnych działań rozwojowych oraz ich powiązań z polityką regionalną województwa opolskiego.

Wizja rozwoju KSSOF zakłada trwały i zrównoważony rozwój społeczno-gospodarczy oparty na wykorzystaniu lokalnych potencjałów, poprawie jakości życia mieszkańców oraz wzmacnianiu odporności przestrzeni na wyzwania środowiskowe. Strategia została przygotowana w ścisłej zgodności z dokumentami regionalnymi, takimi jak Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego „Opolskie 2030” i Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego.

W ramach dokumentu zdefiniowano sześć celów strategicznych podzielonych na trzy wymiary:

- Społeczny: 1) poprawa jakości usług publicznych, 2) zapewnienie zasobów dla mieszkańców,
- Gospodarczy: 3) intermodalny system transportowy, 4) rozwój gospodarczy oparty na zasobach lokalnych),
- Przestrzenny: 5) ochrona środowiska, 6) integracja przestrzenna i planistyczna.

Spójność Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś z celami i kierunkami działań KSSOF gwarantuje możliwość skutecznej realizacji zintegrowanych inwestycji terytorialnych (ZIT), wzmacnia zdolność absorpcji środków unijnych oraz umożliwia realizację projektów partnerskich o ponadlokalnym charakterze. Ponadto, wpisanie Gminy Reńska Wieś w ramy tej strategii sprzyja wykorzystaniu efektu synergii, zwiększa szanse na realizację projektów infrastrukturalnych oraz społecznych i wzmacnia pozycję gminy jako aktywnego uczestnika rozwoju całego subregionu.

Poniżej przedstawiona została tabela powiązań celów strategicznych Gminy Reńska Wieś z celami dokumentu ponadlokalnego KSSOF, co potwierdzi zgodność oraz potencjał komplementarności działań.

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021–2030		Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035
Wymiar społeczny	CEL STRATEGICZNY 1 Poprawa jakości usług publicznych świadczonych przez samorządy KSSOF	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie i tworzenie warunków do dalszego rozwoju społecznego

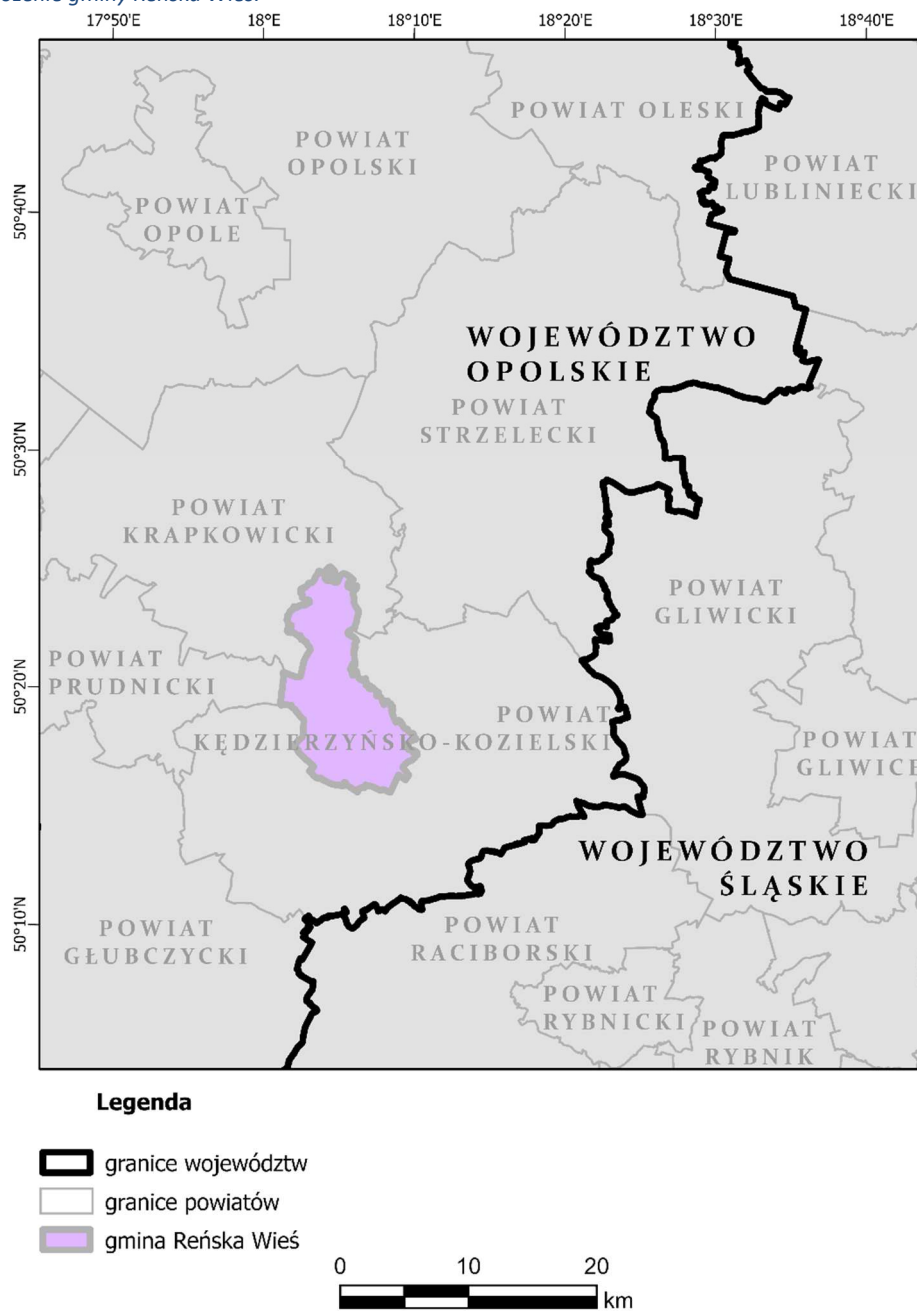
¹¹ Przyjęta Uchwałą nr 7/2023 Walnego Zgromadzenia Członków Stowarzyszenia Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny z dnia 9 maja 2023 roku.

Strategia Rozwoju Subregionu Kędzierzyńsko-Strzeleckiego na lata 2021–2030		Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035
	CEL STRATEGICZNY 2 Zapewnienie odpowiednich zasobów i warunków technicznych do realizacji usług skierowanych dla mieszkańców	Cel 2. Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez edukację, aktywizację obywatelską i integrację międzypokoleniową
Wymiar gospodarczy	CEL STRATEGICZNY 3 Budowa atrakcyjnego gospodarczo intermodalnego systemu transportowego i komunikacyjnego	Cel 3. Dywersyfikacja i rozwój lokalnej gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji
	CEL STRATEGICZNY 4 Stymulowanie rozwoju gospodarczego w oparciu o posiadane zasoby	Cel 4. Wzmocnienie integracji przestrzennej gminy z regionem poprzez rozwój powiązań transportowych i funkcjonalnych
Wymiar przestrzenny	CEL STRATEGICZNY 5 Poprawa stanu środowiska naturalnego i bezpieczeństwa mieszkańców	Cel 4. Wzmocnienie integracji przestrzennej gminy z regionem poprzez rozwój powiązań transportowych i funkcjonalnych
	CEL STRATEGICZNY 6 Integracja przestrzenna, techniczna i planistyczna KSSOF	Cel 5. Racjonalne kształtowanie przestrzeni i poprawa ładu przestrzennego poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i rolniczych gminy Cel 6. Wzmacnianie odporności gminy na zmiany klimatyczne i ochrona walorów środowiska przyrodniczego

1.4 Charakterystyka gminy Reńska Wieś

Gmina Reńska Wieś położona jest w południowej części województwa opolskiego, na terenie powiatu kędzierzyńsko-kozielskiego. Jest to gmina wiejska, której siedziba administracyjna znajduje się w miejscowości Reńska Wieś, położonej w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Kędzierzyn-Koźle, stanowiącego centrum funkcjonalne całego subregionu.

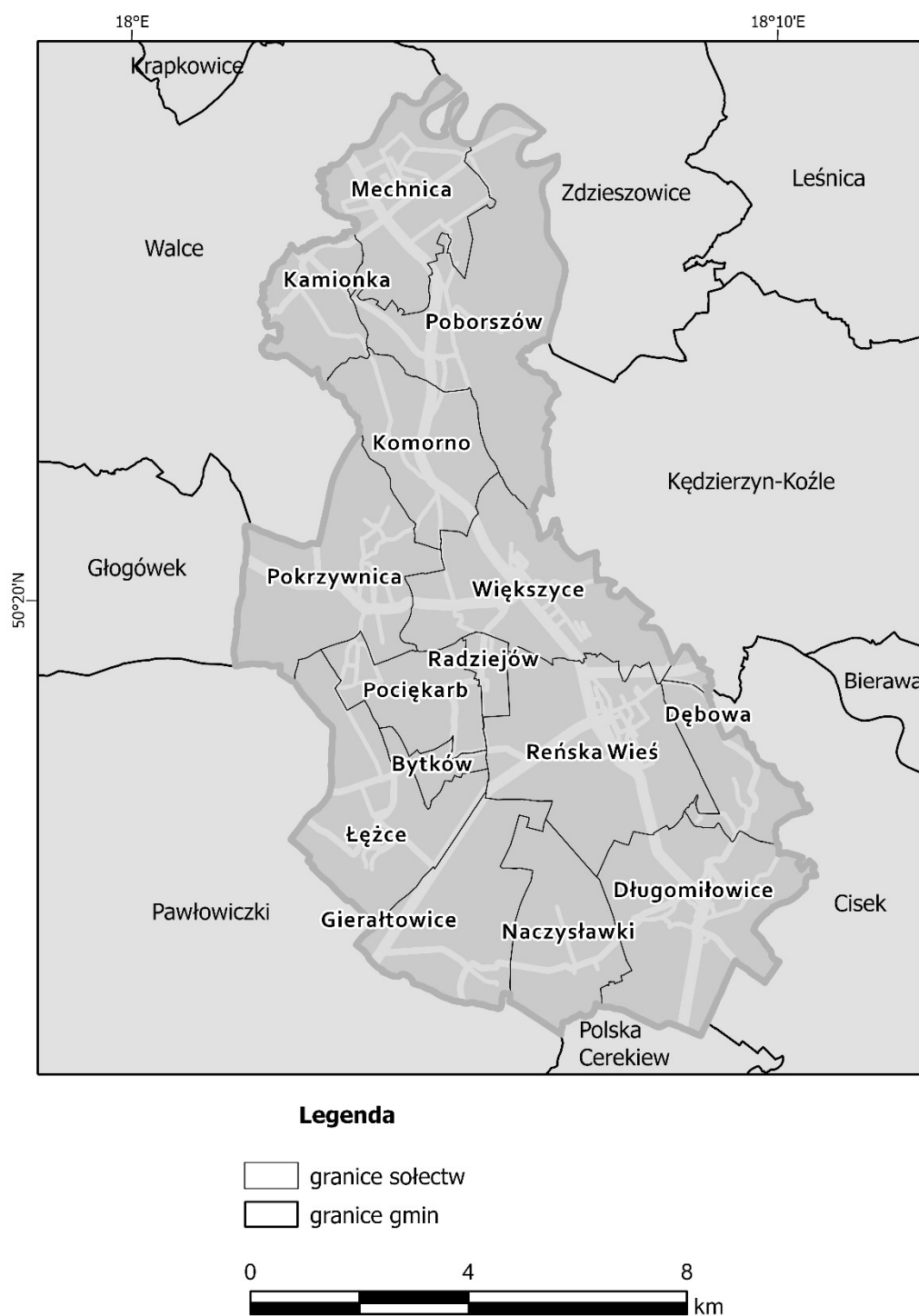
Grafika 1 Położenie gminy Reńska Wieś.

Źródło: opracowanie własne.

Gmina zajmuje powierzchnię około 97 km² i obejmuje 15 sołectw: Bytków, Dębowa, Długomiłowice, Gierałtowice, Kamionka, Komorno, Łężce, Mechnica, Naczysławki, Pociękarb, Poborszów, Pokrzywnica, Radziejów, Reńska Wieś oraz Większyce. Jej struktura osadnicza opiera się na układzie rozproszonym, typowym dla gmin wiejskich, z dominacją średnich i małych miejscowości.

Grafika 2 Podział administracyjny gminy.

Źródło: opracowanie własne.

Topograficznie gmina leży w dorzeczu Odry, obejmując fragmenty doliny rzecznej i obszarów równinnych, z urozmaiconym krajobrazem rolniczo-przyrodniczym. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, co przekłada się na dominującą rolę rolnictwa. Udział terenów

zurbanizowanych i przemysłowych jest ograniczony, co sprzyja zachowaniu walorów środowiskowych i rozwojowi funkcji osadniczych i turystycznych.

Pod względem komunikacyjnym gmina Reńska Wieś dysponuje dogodnym dostępem do sieci dróg ponadlokalnych, co czyni ją dobrze skomunikowaną zarówno w wymiarze regionalnym, jak i krajowym. Przez gminę przebiegają drogi krajowe nr 38, 40 i 45, co znacząco zwiększa dostępność transportową, zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców. Gmina korzysta także z sąsiedztwa infrastruktury kolejowej.

Pod względem przyrodniczo-rekreacyjnym, szczególnym walorem gminy jest akwen Dębowa, który pełni funkcję wypoczynkową, sportową i turystyczną. Wokół zbiornika rozwija się infrastruktura rekreacyjna, a sam teren wykorzystywany jest m.in. przez miłośników sportów wodnych, morsowania, wędkarstwa, biegów i nordic walking.

W zakresie dziedzictwa kulturowego, gmina zachowała wiele elementów tradycyjnej zabudowy wiejskiej oraz układów ruralistycznych. Znajdują się tu również liczne obiekty sakralne, kapliczki i krzyże przydrożne oraz zabytki związane z historią regionu śląskiego. Na szczególną uwagę zasługuje wielokulturowy charakter gminy, związany z obecnością mniejszości niemieckiej, silnym śląskim regionalizmem oraz tradycjami wielojęzyczności.

1.5 Wnioski z diagnozy

Ludność i procesy demograficzne

1. Gmina Reńska Wieś utrzymuje stabilny poziom liczby mieszkańców - w ciągu ostatniej dekady liczba ludności zmniejszyła się symbolicznie o 1% (z 8 248 do 8 162). Wskaźniki gęstości zaludnienia utrzymują się na stałym poziomie (ok. 83 os./km²), w przeciwieństwie do wyraźnych spadków w powiecie i województwie, co potwierdza większą odporność gminy na procesy depopulacyjne.
2. Wskaźnik przyrostu naturalnego w gminie pozostaje ujemny przez cały badany okres (2019–2024), osiągając najniższą wartość w 2024 roku (-5,40/1000 ludności). Współczynnik liczby urodzeń spadł o 45% (z 9,33/1000 ludności do 5,16/1000 ludności), przy utrzymującym się wysokim poziomie zgonów (10–13/1000 ludności), co wskazuje trwały ubytek naturalny ludności.
3. Dodatnie saldo migracji stanowi główny czynnik równoważący ubytek naturalny, osiągając wartość 6,51 na 1000 ludności w 2023 roku i utrzymując się na wysokim poziomie również w 2024 (6,02/1000 ludności). Gmina wyróżnia się pod tym względem pozytywnie na tle regionu, średnie dla powiatu i województwa wskazują wartości ujemne. Jednocześnie w 2024 roku liczba

mieszkańców była wyższa od prognozy o 23 osoby, co może świadczyć o rosnącej atrakcyjności osiedleńczej gminy.

4. Zmienia się struktura wiekowa mieszkańców - rośnie udział grup najmłodszych i najstarszych, a spada udział populacji aktywnej zawodowo. Od 2019 do 2024 roku udział osób w wieku przedprodukcyjnym wzrósł z 15,7% do 17,4% (wyżej niż średnio w regionie), natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym spadł o 3,8 p.p. (z 65,0% do 61,2%), co wskazuje na postępujące starzenie się społeczeństwa. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 2,0 p.p. (do 21,3% w 2024 r.), jednak tempo tego wzrostu jest wolniejsze niż w powiecie i województwie. Szczególnie korzystnie wypada udział osób 65+, który w gminie wynosi 17,0%, wobec 22,3% w powiecie i 21,5% w regionie.

Kapitał społeczny

5. Na terenie Gminy funkcjonują 32 organizacje społeczne, co odpowiada wskaźnikowi 4 NGO/1000 mieszkańców - poziomowi zbliżonemu do średniej powiatowej, lecz niższemu niż średnia wojewódzka (5/1000). W ciągu ostatnich pięciu lat liczba organizacji wzrosła o 23% (z 26 do 32), co wskazuje na stopniową aktywizację lokalnego społeczeństwa. Strukturę trzeciego sektora tworzą różnorodne organizacje, od stowarzyszeń rozwoju lokalnego i edukacyjnych, przez organizacje mniejszości niemieckiej i parafialne, po aktywne kluby sportowe i Koła Gospodyń Wiejskich. Szczególną rolę integracyjną pełnią Ochotnicze Straże Pożarne działające w 8 sołectwach, stanowiące jednocześnie zasób w zakresie bezpieczeństwa i budowania wspólnot lokalnych. Gmina Reńska Wieś konsekwentnie wspiera organizacje pozarządowe, kierując corocznie środki dotacyjne m.in. na działania w obszarze kultury fizycznej, opieki nad seniorami oraz wspierania mniejszości narodowych. Ponadto, efektywność mechanizmów partycypacyjnych potwierdza niemal pełne (99,8%) wykorzystanie funduszu sołeckiego w 2024 r., o łącznej wartości ponad 522 tys. zł. Najwyższe kwoty przeznaczono w sołectwach Pokrzywnica, Większyce i Reńska Wieś (po ok. 54 tys. zł).
6. Wskaźniki frekwencji wyborczej w gminie pozostają trwale poniżej średnich regionalnych i powiatowych, co może wskazywać na słabszy poziom zaangażowania obywatelskiego. W 2024 roku udział w wyborach samorządowych wyniósł 33,8-35,0%, wobec 46-47% w województwie i 42% w powiecie. Podobne tendencje obserwowano również w 2018 r.

Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

7. W gminie systematycznie spada liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną, co potwierdzają dane statystyczne. W latach 2018–2023 wskaźnik beneficjentów na 10 tys. mieszkańców obniżył się z 347 do 172, a liczba rodzin korzystających z pomocy zmniejszyła się ze 104 w 2019 roku do 78

w roku 2023 (spadek o niemal 25%). Zgodnie z raportem o stanie gminy za 2024 r., według danych GOPS w tym roku pomocą społeczną objęto 120 osób w 65 rodzinach, co stanowiło 1,5% wszystkich mieszkańców gminy. W strukturze beneficjentów pomocy społecznej maleje udział rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych, co może świadczyć o poprawie sytuacji ekonomicznej tych grup lub skuteczności instrumentów wsparcia systemowego. Jednocześnie stabilny pozostaje udział emerytów i rencistów (ok. 10%).

8. Najczęstsze przyczyny przyznania pomocy społecznej to bezrobocie (45 rodzin w 2024 r.), ubóstwo (43 rodziny), długotrwała lub ciężka choroba (35 rodzin) i niepełnosprawność (29 rodzin), przy czym w 2024 roku nastąpił wzrost liczby przypadków wsparcia z tytułu ubóstwa, a spadek z tytułu bezrobocia (z 63 do 45 rodzin od 2019 r.).
9. W latach 2019-2023 nastąpił wzrost liczby dzieci objętych opieką żłobkową (z 11,1% do 13,9%), co pokazuje postęp w dostępności miejsc opiekuńczych i skuteczność działań prorodzinnych. Mimo wzrostu, wskaźnik objęcia opieką dzienną jest nadal znacznie niższy niż średnia dla powiatu (28,2%) i województwa (25,9%).
10. Podstawowy dostęp do usług zdrowotnych w gminie jest zabezpieczony przez trzy ośrodki POZ oraz uzupełniającą infrastrukturę prywatną i publiczną (stomatologia, rehabilitacja, punkt apteczny). Dodatkowo gmina realizuje politykę zdrowotną i wsparcia opiekuńczego poprzez partnerstwo z NGO - np. z Caritas, realizującym w 2024 r. ponad 1 700 wizyt domowych oraz świadczenia dla 73 mieszkańców w środowisku domowym.

Edukacja i wychowanie przedszkolne

11. Gmina Reńska Wieś posiada dobrze rozwiniętą sieć placówek edukacyjnych, obejmującą cztery zespoły szkolno-przedszkolne oraz jedno samodzielne przedszkole, z dodatkowymi punktami filialnymi w Łęczach i Poborszowie. Uzupełnieniem oferty jest Społeczna Szkoła Podstawowa w Mechnicy. W latach 2019–2023 systematycznie wzrastała liczba dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym (wzrost z 245 dzieci w 2019 r. do 319 w 2023 r.), a ich odsetek w całej grupie wiekowej osiągnął w 2023 roku poziom 91,1%. Choć wskaźnik pozostaje poniżej wartości średnich dla powiatu i województwa, obserwowany jest trend wzrostowy z 81,9% w 2019 r. (blisko 10 p.p.).
12. Wskaźnik skolaryzacji brutto w szkołach podstawowych wykazuje wyraźny trend spadkowy, obniżając się z 95,37% w 2018 roku do 80,70% w 2023 roku. Oznacza to, że część dzieci w wieku szkolnym uczęszcza do szkół poza gminą, co może być wynikiem indywidualnych wyborów rodziców, ale również wskazywać na potrzebę dalszej poprawy jakości i atrakcyjności oferty edukacyjnej w placówkach gminnych.

13. Gmina identyfikuje istotne potrzeby inwestycyjne w infrastrukturze edukacyjnej, w tym przede wszystkim w zakresie termomodernizacji obiektów w Długomiłowicach, Więszycach i Łęczcach, modernizacji sal dydaktycznych, budowy sali gimnastycznej w Więszycach oraz modernizacji sali i boiska w Reńskiej Wsi. Realizacja tych zadań jest kluczowa dla zapewnienia odpowiednich warunków nauki i wychowania. Na poziomie organizacyjnym i kadrowym wyzwaniem pozostaje rosnący deficyt nauczycieli przedmiotów ścisłych, co może wpływać na jakość nauczania. Równocześnie dostrzegalna jest potrzeba intensyfikacji działań wspierających rozwój uczniów poza podstawą programową, w tym reaktywacji kół szachowych i wzmacniania aktywności fizycznej dzieci i młodzieży.

Kultura i dziedzictwo kulturowe

14. Gminny Ośrodek Kultury pełni centralną rolę w systemie animacji życia kulturalnego, organizując rocznie ponad 130 wydarzeń (2024 r.) o charakterze edukacyjnym, integracyjnym i artystycznym. Wzrost liczby wydarzeń (z 24 do 57) oraz uczestników (z 1 900 do 3 150) na przestrzeni lat 2019-2024 potwierdza rosnące zainteresowanie i zapotrzebowanie na lokalną ofertę kulturalną.
15. Oferta GOK jest zróżnicowana tematycznie i dostosowana do różnych grup wiekowych, obejmując m.in. zespoły wokalne i taneczne, zajęcia rekreacyjne, sekcje artystyczne i świetlicę socjoterapeutyczną. Trwałość tych działań wskazuje na utrwalony model pracy z lokalną społecznością i silne zaplecze organizacyjne.
16. Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi, wraz z filią w Długomiłowicach, pełni aktywną rolę w zakresie promocji czytelnictwa, obsługując w 2024 r. ponad 1500 użytkowników i rozwijając ofertę cyfrową. Współpraca z lokalnymi szkołami oraz wspólna obsługa bibliotek szkolnych wzmacniają spójność działań edukacyjno-kulturalnych.
17. Mimo wzrostu aktywności grup artystycznych (9 zespołów, 145 członków w 2024 r.), oddolna aktywność społeczna w formie klubów i kół pozostaje ograniczona, co wskazuje na potencjalną lukę w zakresie animacji kultury w najmniejszych społecznościach oraz potrzebę większego wsparcia inicjatyw nieformalnych.
18. Zasoby dziedzictwa kulturowego gminy są bogate i zróżnicowane, obejmując zabytkowe kościoły, zespoły dworsko-parkowe oraz architekturę wiejską. Podejmowane działania konserwatorskie (np. rewitalizacja kościoła w Łęczcach) i integracja tradycji z ofertą kulturalną wskazują na konsekwentną politykę ochrony dziedzictwa jako ważnego elementu tożsamości lokalnej. Finansowanie kultury z budżetu gminy obejmuje zarówno zadania własne, jak i wsparcie organizacji społecznych, w tym mniejszości narodowych i orkiestr dętych. W 2024 r. na ten cel przeznaczono m.in. 10 tys. zł dla

Mniejszości Niemieckiej oraz po 7,5 tys. zł dla orkiestr, co wskazuje na kontynuację działań w zakresie zachowania dziedzictwa i wspierania inicjatyw obywatelskich.

Sport i rekreacja

19. Gmina Reńska Wieś dysponuje rozbudowaną i funkcjonalną infrastrukturą sportową, obejmującą zarówno boiska piłkarskie, wielofunkcyjne i sale gimnastyczne, jak i obiekty specjalistyczne (stadion lekkoatletyczny, „Orlik”). Struktura ta umożliwia realizację różnorodnych form aktywności fizycznej, zarówno amatorskiej, jak i klubowej. Wskaźnik aktywnych członków klubów sportowych (17,6 na 1000 mieszkańców) pozostaje poniżej średniej wojewódzkiej i powiatowej. Miro Deutsche Fußballschule stanowi cenny przykład inicjatywy łączącej funkcje sportowe, edukacyjne i integracyjne, adresowanej do najmłodszych.
20. Akwen Dębowa pełni rolę wielofunkcyjnego centrum rekreacji i sportu o ponadlokalnym znaczeniu, integrując różne formy aktywności - od sportów wodnych, przez triathlon, po rekreację codzienną. Obiekt ten posiada potencjał do dalszego rozwoju jako przestrzeń aktywności i promocji gminy.
21. Zróżnicowanie oferty sportowej (od piłki nożnej po jeździectwo) jest dużym atutem, jednak niski udział mieszkańców w zorganizowanej aktywności sugeruje konieczność dalszej promocji sportu powszechnego oraz rozwoju systemu szkolnych i środowiskowych form współzawodnictwa.

Mieszkalnictwo

22. Gmina Reńska Wieś notuje systematyczny wzrost liczby mieszkań oraz wskaźnika mieszkań na 1000 mieszkańców, co świadczy o pozytywnej dynamice w zakresie rozwoju zasobów mieszkaniowych. Wskaźnik ten wzrósł z 320,6 w 2019 roku do 342,2 w 2024 roku - mimo że nadal pozostaje poniżej średniej regionalnej, kierunek zmian jest korzystny. Powierzchnia użytkowa przypadająca na 1 mieszkańca rośnie i przewyższa średnie wartości powiatowe i wojewódzkie, osiągając poziom 39,3 m²/osobę w 2024 roku. To oznacza poprawę standardu życia mieszkańców oraz wzrost komfortu mieszkaniowego. Liczba oddawanych do użytkowania mieszkań wykazuje zmienność, z kulminacją w 2023 roku (38), jednak w 2024 roku nastąpił spadek (18). Sugeruje to, że mimo ogólnego wzrostu zasobów mieszkaniowych, inwestycje mogą być rozproszone i uzależnione od koniunktury lub dostępności finansowania. Zespół mieszkań komunalnych i socjalnych ulega systematycznemu zmniejszeniu, z 57 lokali w 2019 roku do 39 w 2024 roku.

Bezpieczeństwo publiczne

23. Gwałtowny spadek liczby przestępstw w 2024 roku (o ponad 60% względem roku 2023) świadczy o poprawie bezpieczeństwa ogólnego na terenie gminy, co może być efektem skuteczniejszej prewencji oraz większego zaangażowania służb porządkowych.

24. Wzrost liczby procedur Niebieskiej Karty oraz interwencji w związku z przemocą domową wskazuje na rosnącą skuteczność identyfikacji i zgłaszania tego typu problemów. To dowód na wzrost świadomości społecznej i aktywniejsze działania instytucji w obszarze przeciwdziałania przemocy.
25. Utrzymujący się na wysokim poziomie wskaźnik zdarzeń drogowych (118 w 2024 roku) oraz stabilna liczba interwencji Policji pokazują, że bezpieczeństwo w ruchu drogowym nadal wymaga konsekwentnego monitoringu i działań prewencyjnych, mimo pozytywnego trendu w zakresie eliminacji zjawiska nietrzeźwych kierowców.
26. Silna struktura ochotniczej straży pożarnej - 8 jednostek OSP, w tym 2 włączone do KSRG, dysponujące przeszkoloną kadrą oraz aktywnie uczestniczące w działaniach ratowniczych - stanowi fundament lokalnego systemu bezpieczeństwa. Jednostki te są kluczowe nie tylko w reagowaniu na zagrożenia, ale także w budowaniu więzi społecznych.
27. Wysoka liczba interwencji strażackich (134 w 2023 r.) i udział w działaniach kryzysowych, takich jak akcja przeciwpowodziowa, potwierdzają wysoką sprawność operacyjną OSP oraz efektywną współpracę z mieszkańcami i służbami zewnętrznymi.
28. Gmina Reńska Wieś, ze względu na swoje położenie w bezpośrednim sąsiedztwie Odry oraz obecność terenów zalewowych i rolniczych o dużym znaczeniu gospodarczym, wymaga systemowego i zintegrowanego podejścia do bezpieczeństwa powodziowego. Wydarzenia z września 2024 roku, kiedy to jednostki OSP we współpracy z mieszkańcami i wojskiem zbudowały wał ochronny o długości ponad 800 metrów, jednoznacznie pokazały realne zagrożenie powodziowe oraz kluczową rolę lokalnych służb i społeczności w reagowaniu kryzysowym. Mimo skuteczności doraźnych działań, sytuacja ta ujawniła także potrzebę wzmocnienia odporności infrastrukturalnej gminy na ekstremalne zjawiska pogodowe, które w kontekście zmian klimatycznych będą coraz częstsze i bardziej gwałtowne.

Gospodarka

29. Gmina Reńska Wieś odnotowuje umiarkowany, ale konsekwentny wzrost liczby podmiotów gospodarczych z 682 w 2019 roku do 793 w 2024 roku (+16%), co przekłada się na wzrost wskaźnika przedsiębiorczości z 822 do 972 firm na 10 tys. mieszkańców. Mimo tej poprawy, poziom nadal pozostaje niższy niż średnia powiatowa (1136) i wojewódzka (1232).
30. Gospodarka gminy ma mikroprzedsiębiorczy charakter - 97,1% podmiotów zatrudnia mniej niż 10 osób, a główne branże to budownictwo (172 firmy), handel (171) i przetwórstwo przemysłowe (78). Wzrost liczby podmiotów z sektora usług profesjonalnych (54 firmy) świadczy o rosnącym zapotrzebowaniu na zaplecze techniczne dla sektora MŚP i przemysłu.

31. Pozytywnym sygnałem rozwojowym jest rozwój lokalnej strefy inwestycyjnej w Pociękarbiu, gdzie m.in. firmy Kamet S.A. i ETP Elektro zrealizowały inwestycje o łącznej wartości kilkudziesięciu milionów złotych, zapowiadając utworzenie łącznie ok. 250 miejsc pracy. Gmina udostępnia ofertę terenów inwestycyjnych oraz aktywnie wspiera inwestorów w podejmowanych działaniach rozwoju strefy ekonomicznej.
32. Choć saldo rejestracji firm pozostaje dodatnie, jego wartość spada- z 37 nowych firm netto w 2020 r. do 14 w 2024 r. Liczba nowo rejestrowanych firm utrzymuje się na poziomie 40–45 rocznie, a wykreśleń 19–32
33. Rolnictwo w gminie przechodzi proces konsolidacji, liczba gospodarstw spada, ale rośnie ich średnia wielkość.

Rynek pracy

34. W latach 2019-2024 liczba osób bezrobotnych w gminie spadła z 242 do 193 (-20%), co przełożyło się na obniżenie stopy bezrobocia z 4,5% do 3,9%. Gmina osiąga dziś taki sam poziom bezrobocia jak powiat kędzierzyńsko-kozielski (3,9%) i nieco wyższy niż województwo opolskie (3,7%).
35. Struktura bezrobocia według płci uległa wyrównaniu. Podczas gdy w 2019 roku kobiety stanowiły 62,8% bezrobotnych, w 2024 roku proporcje wynosiły niemal 1:1 (98 kobiet, 95 mężczyzn). Spadek liczby bezrobotnych kobiet o 36% świadczy o skutecznej aktywizacji tej grupy, natomiast wzrost liczby bezrobotnych mężczyzn w 2024 roku może sygnalizować osłabienie w branżach typowo męskich, np. budownictwie.
36. Problemem strukturalnym pozostaje wysoki udział bezrobocia długotrwałego - 65 osób pozostaje bez pracy powyżej 24 miesięcy, a 88 osób przez okres ponad roku w ostatnich dwóch latach. Udział długotrwałego bezrobocia wzrósł do 57% (z 54,1% w 2018 r.).
37. Najwięcej bezrobotnych to osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym (77) oraz gimnazjalnym lub niższym (60). Tylko 16 osób bezrobotnych posiada wykształcenie wyższe. Z perspektywy rynku pracy oznacza to niedopasowanie kompetencyjne i konieczność rozwoju lokalnej oferty szkoleń zawodowych, szczególnie dla osób z niższym wykształceniem.
38. Bezrobocie najmocniej dotyka osoby w wieku 25-44 lata - aż 84 osoby zarejestrowane w 2024 roku należały do tej aktywnej zawodowo grupy.
39. Wskaźnik pracujących na 1 000 mieszkańców wzrósł z 347,7 do 350,0 w latach 2022-2024, ale nadal pozostaje poniżej średnich powiatowej (357) i wojewódzkiej (368). Przeciętne wynagrodzenie brutto w gminie wynosi 7 196 zł (2024), czyli mniej niż w powiecie (7 841), województwie (7 823)

i kraju (8 364). Mediana płac (6 283 zł) potwierdza dominację zawodów średnio opłacanych oraz obecność tylko wąskiej grupy wyżej wynagradzanych specjalistów.

Finanse gminy

40. Dochody gminy wzrosły w latach 2018-2023 o 68% - z 30,5 mln zł do 51,2 mln zł. W przeliczeniu na mieszkańca oznacza to wzrost z 3 698 zł do 6 296 zł (+70%), co świadczy o stabilnym rozwoju finansowym oraz poprawie potencjału dochodowego jednostki.
41. Wzrósł udział dochodów własnych w strukturze budżetu z 38,6% w 2018 roku do 45% w 2023 roku, potwierdza rosnącą samodzielność finansową gminy. Jednocześnie udział dotacji spadł do 24,8%, a subwencje utrzymały się na poziomie 30,2%.
42. Dochody podatkowe lokalne wykazują stabilny trend wzrostowy - podatek od nieruchomości wzrósł z 2,8 mln zł do 4,5 mln zł (+60%), a wpływy z podatku rolnego osiągnęły 1,6 mln zł w 2023 roku. Udział w podatkach dochodowych osiągnął poziom 6,4 mln zł, z czego 97% pochodziło z PIT.
43. Wydatki gminy ogółem wzrosły o 78% - z 31,1 mln zł do 55,5 mln zł. Przeliczone na mieszkańca oznacza to wzrost z 3 770 zł do 6 813 zł. Główne obszary wydatkowe to oświata (32%), administracja publiczna (7,7%) oraz gospodarka komunalna i środowisko (6,5%).
44. Wydatki inwestycyjne w 2023 roku osiągnęły rekordowe 19,6 mln zł, co stanowiło aż 35,3% budżetu. Największe nakłady dotyczyły rolnictwa i łowiectwa (13,9 mln zł) oraz transportu i łączności (7,3 mln zł).
45. Pomimo wzrostu dochodów, gmina notowała deficyty budżetowe w 4 z 6 analizowanych lat, z najwyższym ujemnym saldem -4,2 mln zł w 2023 roku. Nadwyżki pojawiły się w latach 2020–2021.

Środowisko naturalne i infrastruktura techniczna

46. Udział terenów chronionych w powierzchni gminy wynosi 5,3%, co jest wyraźnie poniżej średnich powiatowych (7,1%) i wojewódzkich (27,6%). Mimo tego, gmina posiada cenne zasoby przyrodnicze, w tym Obszar Natura 2000 „Łęg Zdieszowicki”, użytek ekologiczny „Naczysławki” oraz trzy zabytkowe parki podworskie.
47. Lesistość gminy wynosi jedynie 9,7%, co czyni ją jednym z najmniej zalesionych obszarów w powiecie i województwie. Jednak wzrost powierzchni lasów o 30 ha w latach 2020–2024 oraz wzrost udziału terenów zieleni z 0,05% do 0,91% sygnalizują pozytywne zmiany w kierunku zwiększenia retencji i odporności klimatycznej.
48. Efektywność gospodarki odpadami w gminie ulega systematycznej poprawie. W latach 2019-2024 ilość odpadów zmieszanych na mieszkańca spadła o 25% (z 180,2 kg do 135,2 kg), a poziom

selektywnej zbiórki wzrósł do 68,7%, znacznie przewyższając średnie wojewódzkie i powiatowe wskaźniki.

49. Dostęp do sieci wodociągowej jest niemal pełny (99,9%), a zużycie wody na poziomie 35 m³/os./rok jest kilkukrotnie niższe niż średnia w regionie, co potwierdza wysoką efektywność gospodarowania zasobami wodnymi, ale może również wskazywać na ograniczone wykorzystanie w celach gospodarczych.
50. Stopień skanalizowania gminy (69,2%) pozostaje poniżej średniej powiatowej i wojewódzkiej, jednak rozwój infrastruktury kanalizacyjnej jest widoczny w ciągu 5 lat długość sieci wzrosła z 91,1 km do 107,1 km (+18%), a liczba przyłączy o 16,7%.
51. Dostępność sieci gazowej pozostaje marginalna. Zaledwie 1,4% mieszkańców korzysta z gazociągu, przy długości sieci wynoszącej 3 km (vs. 54% w powiecie i 46,6% w województwie).

Transport i łączność

52. Gmina charakteryzuje się ponadprzeciętną dostępnością transportową, dzięki przecięciu jej obszaru przez trzy drogi krajowe (DK45, DK38, DK40) oraz drogę wojewódzką DW418. To wyjątkowe jak na gminę wiejską zagęszczenie szlaków komunikacyjnych sprzyja rozwojowi funkcji logistycznych, przemysłowych oraz mieszkaniowych. Bliskość nowo oddanej (częściowo – sierpień 2025 r.) obwodnicy południowej Kędzierzyna-Koźła stanowi istotne odciążenie dla ruchu lokalnego, podnosi bezpieczeństwo transportu oraz zwiększa atrakcyjność inwestycyjną terenów przygranicznych.
53. Transport publiczny w gminie oparty jest głównie na połączeniach autobusowych (ok. 25 kursów dziennie w kierunku Kędzierzyna-Koźła, Opola i Strzelec Opolskich) co zapewnia podstawową dostępność komunikacyjną dla mieszkańców, ale nie w pełni odpowiada na potrzeby mobilności międzysołeckiej czy weekendowej.
54. Infrastruktura kolejowa, choć ograniczona do przystanku Pokrzywnica, zapewnia szybkie połączenie z Kędzierzyna-Koźłem (10 min), Katowicami i Legnicą, co stanowi istotny atut dla codziennych dojazdów do pracy i szkół oraz potencjał dla dalszej integracji gminy z regionalnym systemem transportowym.
55. Dostępność szerokopasmowego internetu w gminie jest bardzo wysoka - 96,4% punktów adresowych znajduje się w zasięgu sieci NGA, a aż 91,5% punktów dysponuje łączem o przepustowości do 1000 Mb/s. Dominującą technologią jest światłowód (53,1%), co plasuje gminę w czołówce regionu pod względem cyfrowej dostępności.

Ład przestrzenny

56. Gmina charakteryzuje się dominacją funkcji rolniczej (65,2% obszaru objętego MPZP). Tereny pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną zgodnie z obowiązującymi planami zajmują 313 ha (4,75%), istotną rolę w strukturze planistycznej zajmują także tereny zieleni i wód (13,01%) oraz komunikacji (4,17%).
57. Zgodnie z klasyfikacją klasoużytków gruntowych użytki rolne zajmują aż 82% powierzchni gminy (8 048 ha), z czego grunty orne stanowią 68,5%, co potwierdza silnie rolniczy charakter gminy i podkreśla konieczność ochrony gleb wysokiej jakości, szczególnie w kontekście przypisania gminy do obszarów ochrony rolniczej (Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego).
58. Grunty zabudowane zajmują zaledwie 6,4% powierzchni gminy, w tym mieszkaniowej - 1,5%, a przemysłowej zaledwie 0,1%, co potwierdza niski stopień urbanizacji.
59. Reńska Wieś została zakwalifikowana jako obszar wiejski wymagający wsparcia rozwojowego, co wynika z ograniczonego dostępu do usług publicznych, niskiego poziomu urbanizacji, dominacji zatrudnienia w rolnictwie i niewielkiej skali przestrzennego zróżnicowania funkcji. Gmina należy także do obszaru funkcjonalnego miasta Kędzierzyn-Koźle, co stwarza szansę na dalszą integrację przestrzenną z ośrodkiem subregionalnym, jednak realizacja tego potencjału wymaga poprawy dostępności komunikacyjnej, rozszerzenia funkcji usługowych oraz uzupełnienia oferty mieszkaniowej i inwestycyjnej. Gmina objęta jest obszarem zagrożonym erozją wodną, zakwaszeniem gleb oraz emisją pyłów, co wymaga wdrażania narzędzi polityki przestrzennej i ochrony środowiska przeciwdziałających dalszej degradacji środowiska rolniczego i zachowaniu zasobów glebowych.

1.6 Analiza SWOT

Celem przeprowadzenia analizy SWOT jest usystematyzowanie najważniejszych czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które w perspektywie najbliższych lat będą wpływać na dynamikę oraz kierunki rozwoju gminy. Opracowanie analizy pozwoliło na syntetyczne zidentyfikowanie mocnych stron i potencjałów, które mogą stanowić podstawę budowania trwałych przewag konkurencyjnych, jak również słabych stron, obszarów wymagających działań naprawczych, modernizacyjnych lub rozwojowych. Jednocześnie wskazano szanse i zagrożenia wynikające z otoczenia społecznego, gospodarczego, przestrzennego i środowiskowego, które w istotny sposób determinują możliwości rozwojowe gminy oraz jakość życia jej mieszkańców.

Analiza została przygotowana w oparciu o dane z diagnozy społeczno-gospodarczej, konsultacje społeczne oraz wyniki warsztatów strategicznych z udziałem przedstawicieli samorządu, organizacji lokalnych i mieszkańców. Stanowi ona punkt odniesienia do dalszych etapów procesu planistycznego,

w szczególności do formułowania wizji, misji, celów strategicznych oraz priorytetowych kierunków interwencji rozwojowej Gminy Reńska Wieś.

Mocne strony	Słabe strony
• Dogodne położenie i silne powiązania komunikacyjne – przez teren gminy przebiegają trzy drogi krajowe (DK38, DK40, DK45) oraz droga wojewódzka 418, co zapewnia dostępność transportową i powiązania z regionem. • Bezpośrednie sąsiedztwo miasta Kędzierzyn-Koźle dające możliwość korzystania z jego zaplecza gospodarczego, usługowego i edukacyjnego, co zwiększa atrakcyjność lokalizacyjną gminy oraz podnosi jakość życia mieszkańców. • Wysoki stopień zwodociągowania (99,9%) oraz dynamiczny rozwój sieci kanalizacyjnej (wzrost o 18% w ostatnich latach). • Dostęp do sieci internetowej - 96% punktów adresowych w zasięgu Internetu szerokopasmowego. • Rozwinięta i aktywna sieć społeczna - 32 NGO, w tym liczne stowarzyszenia, kluby sportowe, Koła Gospodyń Wiejskich oraz Ochotnicze Straże Pożarne działające w 8 sołectwach. • Stabilna sytuacja demograficzna – dodatnie saldo migracji równoważące ubytek naturalny, rosnący udział dzieci w wieku przedszkolnym i korzystniejsza struktura wiekowa w porównaniu z powiatem i województwem. • Systematycznie rozwijająca się sieć placówek edukacyjnych - wysoki odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (ponad 91%) oraz oferta edukacyjna kształcenia podstawowego. • Rozwinięta infrastruktura kulturalna i sportowo-rekreacyjna - Gminny Ośrodek Kultury organizujący ponad 130 wydarzeń rocznie, aktywna biblioteka publiczna oraz bogata oferta klubów i zespołów lokalnych. • Akwen Dębowa jako kluczowy atut rekreacyjny, który pełni funkcję ośrodka sportu, turystyki i wypoczynku o znaczeniu ponadlokalnym, przyciągając użytkowników z całego regionu. • Wzrost liczby przedsiębiorstw (+16% w latach 2019–2024) oraz aktywność inwestycyjna w	• Trwały ubytek naturalny ludności oraz starzenie się społeczeństwa - ujemny przyrost naturalny, spadek udziału ludności w wieku produkcyjnym, wzrost grupy poprodukcyjnej. • Niedostateczny poziom skanalizowania (69%) oraz marginalna dostępność sieci gazowej (1,4% mieszkańców), co ogranicza możliwość modernizacji źródeł ciepła i podnosi koszty eksploatacyjne gospodarstw domowych. • Niska lesistość (9,7%). • Niższy poziom wynagrodzeń i ograniczona liczba wysoko płatnych miejsc pracy -przeciętne płace brutto niższe niż w powiecie i regionie, dominacja zawodów średnio opłacanych. • Wysoki udział bezrobocia długotrwałego (57%) oraz niedopasowanie kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy - przewaga osób z wykształceniem zawodowym i gimnazjalnym. • Niski wskaźnik uczestnictwa dzieci w szkołach gminnych (spadek skolaryzacji brutto z 95% do 80%), co wskazuje na odpływ uczniów do szkół poza gminą. • Niedostateczna oferta sportu i rekreacji lokalnej - mimo rozbudowanej infrastruktury, niski wskaźnik aktywnych członków klubów sportowych. • Zagrożenia powodziowe w dolinie Odry - ograniczona ochrona hydrotechniczna i potrzeba wzmocnienia infrastruktury przeciwpowodziowej. • Ograniczona oferta usług społecznych i opiekuńczych dla seniorów - brak wyspecjalizowanych placówek dziennej opieki mimo rosnącego zapotrzebowania. • Brak spójnej oferty turystycznej i infrastruktury szlakowej - niewykorzystany potencjał Akwenu Dębowa i walorów krajobrazowych gminy.

Mocne strony	Słabe strony
lokalnej strefie ekonomicznej w Pociękarbiu - rozwój miejsc pracy. • Stabilne finanse samorządu - wzrost dochodów o 68% w latach 2018–2023, wzrost udziału dochodów własnych do 45% oraz wysoki poziom wydatków inwestycyjnych (ponad 35% budżetu w 2023 r.). • Wzrost selektywnej zbiórki do 68,7% oraz spadek ilości odpadów zmieszanych per capita o 25%.	• Degradacja części infrastruktury publicznej - potrzeba termomodernizacji i modernizacji obiektów oświatowych, kulturalnych i administracyjnych.

Szanse	Zagrożenia
• Dostępność funduszy zewnętrznych (UE i krajowych). • Przynależność do OSI Subregion Kędzierzyńsko-Strzelecki - możliwość współpracy subregionalnej i realizacji projektów ponadgminnych w zakresie transportu, gospodarki, turystyki i ochrony środowiska. • Sąsiedztwo Kędzierzyna-Koźła - potencjał dla integracji gospodarczej i rozwoju funkcji osiedleńczych, handlowych i usługowych. • Trend suburbanizacji - wzrost atrakcyjności osiedleńczej terenów wiejskich w sąsiedztwie dużych miast, napływ nowych mieszkańców i wzrost wpływów do budżetu. • Rozwój lokalnej strefy inwestycyjnej w Pociękarbiu, możliwość tworzenia nowych miejsc pracy i wzmocnienia dochodów gminy. • Rozwój turystyki aktywnej i rekreacji wodnej wokół Akwenu Dębowa, budowa sieci ścieżek rowerowych, tras spacerowych, infrastruktury dla sportów wodnych. • Transformacja energetyczna, rozwój odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje i działania adaptacyjne do zmian klimatu. • Wzmacnianie współpracy z organizacjami społecznymi i NGO, zwiększanie roli partnerstwa w realizacji polityk lokalnych i projektów społecznych. • Rozwój oferty senioralnej i zdrowotnej - możliwość pozyskania środków na opiekę domową, teleopiekę i domy dziennego pobytu.	• Nasilające się zjawiska klimatyczne - ryzyko powodziowe, susze i ekstremalne opady zagrażające obszarom rolnym i zabudowie w dolinie Odry. • Postępujące starzenie się społeczeństwa i ubytek ludności w wieku produkcyjnym - spadek potencjału gospodarczego i wzrost kosztów społecznych. • Zależność od zewnętrznych rynków pracy - pogorszenie sytuacji w sąsiednich ośrodkach może prowadzić do wzrostu bezrobocia w gminie. • Niekorzystne zmiany cen energii, materiałów i usług budowlanych – ryzyko ograniczenia zakresu realizowanych inwestycji. • Konkurencja ze strony większych ośrodków miejskich - atrakcyjniejsza oferta gospodarcza i edukacyjna Kędzierzyna-Koźła czy Gliwic może prowadzić do odpływu kapitału i młodych mieszkańców.

2. Część strategiczna

2.1 Wizja i misja rozwoju gminy Reńska Wieś w perspektywie 2035 roku

Wizja i misja rozwoju Gminy Reńska Wieś określają główny kierunek działań samorządu oraz wspólne aspiracje lokalnej społeczności i środowiska biznesowego. Wyrażają one ambicje rozwojowe gminy i stanowią punkt odniesienia dla formułowania celów strategicznych. Misja określa nadrzędny cel podejmowanych w ramach strategii działań, natomiast wizja przedstawia pożądany obraz gminy w perspektywie kolejnych lat. Razem tworzą one spójną koncepcję rozwoju gminy, łączącą aspekty społeczne, gospodarcze, przestrzenne i klimatyczno-środowiskowe.

MISJA I WIZJA ROZWOJU

MISJA ROZWOJU GMINY REŃSKA WIEŚ

Wzmocnienie znaczenia gminy Reńska Wieś w regionie poprzez gwarantowanie wysokiej jakości życia, tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

WIZJA ROZWOJU GMINY REŃSKA WIEŚ W 2035 ROKU

Gmina Reńska Wieś – nowoczesna, zrównoważona i przyjazna mieszkańcom wspólnota, rozwijająca się w oparciu o lokalne zasoby, aktywność społeczną i partnerską współpracę, zapewniająca wysoką jakość życia, atrakcyjne warunki gospodarcze oraz troskę o środowisko i dziedzictwo przyrodnicze.

2.2 Cele strategiczne rozwoju gminy i kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę strategiczną oraz zrealizowane badanie jakościowe i ilościowe odnoszące się do sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej oraz klimatyczno-środowiskowej gminy oraz płynące z przeprowadzanych analiz wnioski, wypracowano interwencję strategiczną, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Aby urzeczywistnić przyjętą wizję gminy Reńska Wieś w 2035 roku, samorząd lokalny wraz ze wszystkimi interesariuszami zobowiązuje się do realizacji nadrzędnego celu wyrażonego w misji. Zgodnie z założeniem, aby osiągnąć zakładane efekty, niezbędne będzie podjęcie działań ukierunkowanych na podnoszenie jakości życia w gminie, tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Realizacji obranej misji posłużą cele strategiczne wyznaczające kierunki działań, jakich podejmie się samorząd m.in. we współpracy z podmiotami gospodarczymi, organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami.

MISJA ROZWOJU GMINY REŃSKA WIEŚ

Wzmocnienie znaczenia gminy Reńska Wieś w regionie poprzez gwarantowanie wysokiej jakości życia, tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

CELE STRATEGICZNE

Wymiar społeczny

Cel 1.
Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie i tworzenie warunków do dalszego rozwoju społecznego

Cel 2.
Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez edukację, aktywizację obywatelską i integrację międzypokoleniową

Wymiar gospodarczy

Cel 3.
Dywersyfikacja i rozwój lokalnej gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji

Cel 4.
Wzmocnienie integracji przestrzennej gminy z regionem poprzez rozwój powiązań transportowych i funkcjonalnych

Wymiar przestrzenny

Cel 5.
Racjonalne kształtowanie przestrzeni i poprawa ładu przestrzennego poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i rolniczych gminy

Wymiar klimatyczno-środowiskowy

Cel 6.
Wzmacnianie odporności gminy na zmiany klimatyczne i ochrona walorów środowiska przyrodniczego

KIERUNKI DZIAŁAŃ

1.1.
Rozwój oferty usług publicznych i ich dostosowanie do obecnych i prognozowanych potrzeb

1.2.
Rozwój i poprawa standardu infrastruktury społecznej

2.1.
Zwiększenie możliwości spędzania czasu wolnego według indywidualnych preferencji

2.2.
Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego gminy w oparciu o silną tożsamość lokalną

3.1.
Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja gospodarcza mieszkańców gminy

3.2.
Podnoszenie konkurencyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej gminy

4.1.
Rozwój infrastruktury drogowej i systemu transportowego

4.2.
Rozwój infrastruktury publicznej i poprawa jej funkcjonalności

5.1.
Efektywne i racjonalne planowanie i gospodarowanie przestrzenią

6.1.
Przygotowanie gminy na skutki zmian klimatu

6.2.
Ochrona przyrody i ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko

WIZJA ROZWOJU GMINY W 2035 ROKU

Gmina Reńska Wieś – nowoczesna, zrównoważona i przyjazna mieszkańcom wspólnota, rozwijająca się w oparciu o lokalne zasoby, aktywność społeczną i partnerską współpracę, zapewniająca wysoką jakość życia, atrakcyjne warunki gospodarcze oraz troskę o środowisko i dziedzictwo przyrodnicze.

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel 1.	Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie i tworzenie warunków do dalszego rozwoju społecznego

Analiza sytuacji społecznej i demograficznej gminy Reńska Wieś wykazała, że charakteryzuje się ona stabilną liczbą ludności i stosunkowo wysoką odpornością na procesy depopulacyjne. W ostatnich latach gminę coraz mocniej dotykają jednak ogólnopolskie tendencje takie jak utrzymujący się ujemny przyrost naturalny i rosnący udział seniorów w strukturze wieku. Jednocześnie dostępność usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych pozostaje zróżnicowana między sołectwami, a infrastruktura części placówek publicznych wymaga modernizacji. Odpowiedzią na te wyzwania jest kompleksowy rozwój usług publicznych, ich dostosowanie do zmieniających się potrzeb demograficznych i poprawa jakości infrastruktury społecznej (Kierunek działań 1.1). Planowane działania, takie jak rozwój oferty senioralnej, cyfryzacja administracji i rozbudowa zaplecza edukacyjno-sportowego, mają na celu zwiększenie dostępności i jakości usług dla wszystkich grup wiekowych, w tym osób starszych i rodzin z dziećmi.

Ważnym elementem tego celu jest także rozbudowa oraz poprawa standardu infrastruktury społecznej i komunalnej (Kierunek działań 1.2), która stanowi podstawę jakości życia mieszkańców. Rozbudowa sieci świetlic wiejskich, modernizacja szkół i obiektów sportowych oraz rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego wpisują się w potrzebę podnoszenia komfortu życia i tworzenia przestrzeni integracji społecznej oraz dostosowania oferty gminnej do potrzeb starzejącej się populacji. Jednocześnie działania te będą sprzyjały wzmocnieniu atrakcyjności osiedleńczej gminy, co może utrwaląc dodatni bilans migracji i równoważyć negatywne skutki ujemnego przyrostu naturalnego. Równocześnie inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną, na przykład w otoczeniu akwenu Dębowa, pozwolą lepiej wykorzystać lokalne walory przyrodnicze i krajobrazowe dla poprawy jakości życia mieszkańców, a nawet rozwoju turystyki weekendowej. Włączenie elementów współpracy z organizacjami społecznymi i jednostkami oświatowymi zapewni przy tym trwałość efektów i wzmocni lokalną spójność społeczną.

Kierunek działań 1.1.	Rozwój oferty usług publicznych i ich dostosowanie do obecnych i prognozowanych potrzeb
------------------------------	--

Zakres działań:

- Rozwój systemu usług społecznych i opiekuńczych, skierowanych zwłaszcza do seniorów i osób z niepełnosprawnościami, w tym m.in.:
 - Utworzenie w gminie domu seniora i/lub dziennego domu pobytu,

- wdrażanie rozwiązań zmierzających do deinstytucjonalizacji usług społecznych, np. usług door-to-door
- dążenie do utworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie
- Rozwój nowoczesnych technologii teleinformatycznych zwiększających dostępność usług (e-usługi, e-administracja, aplikacje mobilne)
- Rozwijanie oferty edukacyjnej oraz podnoszenie jej jakości i atrakcyjności
- Zwiększanie dostępności do wysokiej jakości usług zdrowotnych, w tym dążenie do zapewnienia specjalistycznej opieki medycznej na terenie gminy
- Usprawnianie i podnoszenie jakości usług komunalnych w gminie oraz zapobieganie występowaniu awarii infrastruktury sieciowej

Kierunek działań 1.2.**Rozwój i poprawa standardu infrastruktury społecznej**

- Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów i lokali stanowiących miejsca spotkań dla mieszkańców, w tym rozbudowa istniejących i budowa nowych świetlic wiejskich
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury kultury
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury oświatowej, w tym:
 - termomodernizacja obiektów szkół wraz z wymianą źródeł ciepła
 - modernizacja i/lub rozbudowa sal dydaktycznych
 - budowa, rozbudowa i/lub modernizacja przyszkolnej infrastruktury sportowej – sal gimnastycznych, boisk szkolnych
 - dążenie do utworzenia stołówki szkolnej
 - rozwój sieci świetlic szkolnych
- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym modernizacja stadionu sportowego w Poborszowie
- Rozwój komunalnego i socjalnego budownictwa mieszkaniowego, w tym podnoszenie standardu istniejących obiektów i lokali oraz wyodrębnianie/budowa nowych
- Tworzenie warunków do osiedlania się w gminie, w tym poprzez rozwój terenów pod nową zabudowę mieszkaniową
- Modernizacja placów zabaw i innych terenów rekreacyjnych, w tym poprzez wymianę zdegradowanych urządzeń, wyposażenie terenów w obiekty małej architektury, poprawę bezpieczeństwa
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, sprzyjającej aktywnemu spędzaniu czasu wolnego i wypoczynkowi, w tym m.in. zagospodarowanie terenu przy akwenu Dębowa, rozwój szlaków, tras i ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą
- Nawiązanie współpracy z Nadleśnictwami: Kędzierzyn i Strzelce Opolskie m.in. w zakresie wyznaczania obszarów lasów o zwiększonej funkcji społecznej, wdrażania założeń Lasów Społecznych oraz organizacji wydarzeń i akcji edukacyjnych z zakresu wiedzy ekologicznej i edukacji leśnej

WYMIAR SPOŁECZNY	
Cel 2.	Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez edukację, aktywizację obywatelską i integrację międzypokoleniową

Mimo rosnącej aktywności organizacji pozarządowych i sukcesywnego rozwoju oferty kulturalnej, poziom frekwencji wyborczej w gminie jest stosunkowo niski, a zaangażowanie obywatelskie ograniczone. Dowodzi to, że potencjał społeczny gminy nie jest jeszcze w pełni wykorzystany. Wyzwania demograficzne, takie jak starzenie się społeczeństwa, oraz potrzeba integracji mieszkańców napływowych ze stałymi mieszkańcami, wymagają działań wspierających więzi społeczne i budujących poczucie tożsamości lokalnej. Odpowiedzią na te wyzwania jest rozwój oferty edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej, poszerzenie możliwości spędzania czasu wolnego oraz promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci, młodzieży i seniorów (Kierunek działań 2.1).

Planowane działania koncentrują się na wzmacnianiu więzi międzypokoleniowych, wspieraniu inicjatyw obywatelskich i rozwijaniu współpracy z sektorem pozarządowym w oparciu o silną tożsamość lokalną (Kierunek działań 2.2). Wielokulturowość, obecność mniejszości niemieckiej oraz śląska wspólnotowość stanowią bowiem o charakterze gminy Reńska Wieś i wpływają na jej sytuację społeczną. Ochrona i promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego, organizacja wydarzeń integrujących społeczność oraz wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców mają zatem sprzyjać budowie silnego kapitału społecznego. Rozwijanie narzędzi partycypacji, takich jak fundusz sołecki czy komunikacja cyfrowa z mieszkańcami, zwiększy natomiast zaufanie i zaangażowanie obywateli w sprawy gminy. Działania te pozwolą nie tylko utrwaląć poczucie wspólnoty, ale także wzmocnią kompetencje społeczne i obywatelskie mieszkańców, co jest kluczowe dla trwałego rozwoju lokalnego.

Kierunek działań 2.1	Zwiększenie możliwości spędzania czasu wolnego według indywidualnych preferencji
-----------------------------	---

Zakres działań:

- Rozszerzanie i podnoszenie jakości oferty kulturalnej, w tym zwiększenie jej dostępności w całej gminie np. poprzez wykorzystanie infrastruktury świetlic wiejskich do organizacji wydarzeń kulturalnych
- Wspieranie aktywności fizycznej mieszkańców gminy, zwłaszcza dzieci i młodzieży, w tym poprzez rozwijanie oferty zajęć sportowych w szkołach i organizację sportowych turniejów międzyszkolnych
- Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, w tym np. kółek szachowych
- Rozbudowywanie kalendarza cyklicznych imprez gminnych i urozmaicanie oferty wydarzeń zgodnie z identyfikowanym zapotrzebowaniem

Kierunek działań 2.2	Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego gminy w oparciu o silną tożsamość lokalną
-----------------------------	--

Zakres działań:

- Ochrona i promocja zasobów materialnego i niematerialnego dziedzictwa kulturowego
- Promocja lokalnej kultury m.in. poprzez organizację wydarzeń i warsztatów bazujących na dziedzictwie historyczno-kulturowym gminy
- Wspieranie integracji społecznej, w tym integracji ludności napływowej ze stałymi mieszkańcami gminy, m.in. poprzez organizację imprez integrujących lokalną społeczność (np. pikników rodzinnych, turniejów międzyszkolnych)
- Wzmacnianie dialogu samorządu z mieszkańcami, w tym poprzez wdrażanie rozwiązań ułatwiających kontakt, np. regularnego biuletynu informacyjnego
- Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom społecznym i wykluczeniu społecznemu
- Rozwijanie współpracy samorządu ze stowarzyszeniami, fundacjami i organizacjami pozarządowymi oraz podnoszenie ich potencjału technicznego i organizacyjnego
- Wspieranie partycypacji społecznej poprzez rozwijanie narzędzi angażowania mieszkańców gminy w jej sprawy
- Wspieranie współpracy między szkołami i integracji uczniów z różnych placówek
- Udzielanie pomocy rodzinom oraz osobom samotnym w celu poprawy ich sytuacji życiowej oraz rozwiązywania problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych
- Promocja zdrowego i aktywnego trybu życia wraz z wdrażaniem rozwiązań z zakresu profilaktyki zdrowotnej
- Wspieranie oddolnych inicjatyw obywatelskich oraz wspieranie lokalnych liderów w zakresie aktywizacji społeczności i wspierania uczestnictwa w życiu gminy

WYMIAR GOSPODARCZY	
Cel 3.	Dywersyfikacja i rozwój lokalnej gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji

Gospodarka Gminy Reńska Wieś charakteryzuje się dominacją mikroprzedsiębiorstw oraz rosnącą liczbą firm, jednak poziom przedsiębiorczości wciąż pozostaje niższy od średniej wojewódzkiej. Diagnoza wykazała też ograniczoną liczbę dużych inwestorów i konieczność rozwoju nowoczesnego sektora usług i przetwórstwa rolno-spożywczego. W odpowiedzi na te wyzwania strategia zakłada rozwój lokalnej przedsiębiorczości, wspieranie działalności MŚP oraz promowanie postaw innowacyjnych wśród mieszkańców, zwłaszcza młodzieży (Kierunek działań 3.1). Działania w tym zakresie obejmują szkolenia, doradztwo i współpracę z instytucjami otoczenia biznesu, a także promocję samozatrudnienia i rozwój nowoczesnego rolnictwa ekologicznego. Planowana interwencja pozwoli również na tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju działalności gospodarczej – ze względu na charakter gminy i jej dotychczasową strukturę gospodarczą, dla jej dalszego rozwoju kluczowe stają się branże związane z produkcją i usługami, a także turystyką i mieszkalnictwem. Gmina

Reńska Wieś powinna być bowiem ważnym obszarem działania przede wszystkim dla małych i średnich zakładów produkcyjnych i usługowo-produkcyjnych, usług dla ludności i obsługi rolnictwa, składów, magazynów czy handlu hurtowego.

Równocześnie istotnym kierunkiem jest podnoszenie konkurencyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy (kierunek działań 3.2). Przygotowanie terenów inwestycyjnych, tworzenie systemu zachęt dla przedsiębiorców i rozwój infrastruktury technicznej wokół stref inwestycyjnych mają sprzyjać przyciąganiu nowych podmiotów gospodarczych. Budowanie marki gminy w oparciu o jej walory przyrodnicze, historyczne i krajobrazowe oraz rozwój oferty turystyki rekreacyjnej i agroturystyki pozwolą natomiast zwiększyć atrakcyjność gminy Reńska Wieś jako miejsca pracy, zamieszkania i wypoczynku. Wspólne działania z partnerami gospodarczymi, samorządami i instytucjami otoczenia biznesu umożliwią tworzenie warunków dla zrównoważonego wzrostu lokalnej gospodarki.

Kierunek działań 3.1	Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja gospodarcza mieszkańców gminy
-----------------------------	--

Zakres działań:

- Wspieranie podstaw przedsiębiorczych wśród mieszkańców, zwłaszcza wśród młodzieży – pobudzanie innowacyjności i kreatywności oraz promocja samozatrudnienia
- Wspieranie lokalnych przedsiębiorców w zakresie pozyskiwania funduszy na rozwój inicjatyw gospodarczych oraz promocji ich działalności w gminie i regionie
- Wspieranie rozwoju nowoczesnego rolnictwa ekologicznego i sektora przetwórstwa rolno-spożywczego oraz wspieranie sprzedaży bezpośredniej produktów rolnych i promocja lokalnych producentów rolnych
- Współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, lokalnymi przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji wydarzeń, szkoleń, kursów i warsztatów podnoszących kompetencje zawodowe
- Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju
- Wspieranie rozwoju zaplecza gastronomicznego i noclegowego odpowiedniego dla skali gminy, tj. gospodarstw agroturystycznych, małych i średnich obiektów noclegowych oraz pensjonatów

Kierunek działań 3.2	Podnoszenie konkurencyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej gminy
-----------------------------	--

Zakres działań:

- Dbłość o utrzymanie pozytywnego wizerunku gminy i budowanie jej marki w oparciu o kluczowe walory przyrodniczo-krajobrazowe i historyczno-kulturowe
- Przygotowanie atrakcyjnej oferty inwestycyjnej w postaci ulg i zachęt dla przedsiębiorców oraz zapewnienie wsparcia przedsiębiorcom na kluczowych etapach procesu inwestycyjnego i w kwestiach proceduralnych

- Tworzenie dogodnych warunków do lokalizacji nowych inwestycji w gminie, w tym poprzez podnoszenie standardu i promocję terenów inwestycyjnych oraz rozwijanie strefy ekonomicznej w Pociękarbiu
- Uzbrajanie terenów inwestycyjnych w podstawową infrastrukturę sieciową i drogową
- Wzmacnianie funkcji turystycznych gminy, w tym budowa katalogu produktów lokalnych, promocja walorów historyczno-kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych gminy
- Realizacja działań promocyjnych, w tym m.in. udostępnianie materiałów promocyjnych w formie tradycyjnej i elektronicznej
- Bieżący monitoring potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności co do dalszych działań rozwojowych gminy

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel 4.	Wzmocnienie integracji przestrzennej gminy z regionem poprzez rozwój powiązań transportowych i funkcjonalnych

Gmina Reńska Wieś, położona w bezpośrednim sąsiedztwie Kędzierzyna-Koźla i przecięta trzema drogami krajowymi, dysponuje wyjątkowym potencjałem komunikacyjnym. Diagnoza wykazała jednak, że mimo korzystnego położenia, wciąż istnieją problemy z dostępnością komunikacyjną wewnątrzgminną i ograniczoną ofertą transportu publicznego. W odniesieniu do zidentyfikowanych barier i potencjałów w tym zakresie, zaplanowano interwencję skupiającą się na wzmocnieniu integracji komunikacyjnej gminy z regionem, w tym poprzez modernizację dróg lokalnych, budowę chodników i ścieżek rowerowych oraz rozwój połączeń autobusowych (Kierunek działań 4.1). Rozbudowa infrastruktury transportowej oraz inwestycje w rozwój mobilności przyczynią się do poprawy bezpieczeństwa, komfortu i spójności przestrzennej gminy oraz wzmocnią powiązania przestrzenno-funkcjonalne z miastem Kędzierzyn-Koźle i całym regionem.

Ważnym aspektem tego celu jest również rozwój infrastruktury publicznej i jej dostosowanie do rosnących potrzeb mieszkańców i przedsiębiorców (Kierunek działań 4.2). Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej, modernizacja obiektów administracji i poprawa dostępności dla osób z niepełnosprawnościami stanowią bowiem ważne elementy polityki równoważenia rozwoju przestrzennego. Rewitalizacja zdegradowanych terenów, w tym obszarów pokolejowych, oraz współpraca z sąsiednimi samorządami w zakresie planowania przestrzennego i usług publicznych umożliwią zintegrowany rozwój Kędzierzyńsko-Strzeleckiego Obszaru Funkcjonalnego oraz wzmocnienia roli Gminy Reńska Wieś jako ważnego ośrodka osiedleńczego w regionie.

Kierunek działań 4.1	Rozwój infrastruktury drogowej i systemu transportowego
----------------------	---

Zakres działań:

- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych, w tym z uwzględnieniem budowy chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż dróg
- Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia komunikacyjnego
- Dążenie do rozwoju systemu komunikacji publicznej, w tym do zapewnienia połączeń między wszystkimi miejscowościami (sołectwami) gminy oraz dostosowanie ich częstotliwości do potrzeb mieszkańców

Kierunek działań 4.2	Rozwój infrastruktury publicznej i poprawa jej funkcjonalności
-----------------------------	---

Zakres działań:

- Rozbudowa i modernizacja sieci i urządzeń wodno-kanalizacyjnych, w tym dążenie do zapewnienia tego typu infrastruktury we wszystkich sołectwach gminy
- Wspieranie rozwoju sieci telekomunikacyjnej i internetu światłowodowego w gminie
- Rozwijanie systemu gospodarki odpadami komunalnymi, w tym rozbudowa zaplecza technicznego i infrastruktury dla gospodarki odpadami
- Rewitalizacja zdegradowanych przestrzeni i obiektów poprzez ich uporządkowanie, modernizację, zagospodarowanie i przystosowanie do pełnienia nowych funkcji, w tym m.in. zagospodarowanie terenów pokolejowych w Reńskiej Wsi i Długomiłowicach na cele rekreacyjne i turystyczne
- Modernizacja, remont i/lub termomodernizacja obiektów administracji publicznej
- Zwiększanie dostępności obiektów i przestrzeni publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami, w tym dostosowywanie obiektów gminnych w zakresie niwelowania barier architektonicznych i stosowania rozwiązań zwiększających dostępność
- Zachowanie, konserwacja i udostępnianie obiektów zabytkowych na cele społeczne, kulturalne i turystyczne

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel 5.	Racjonalne kształtowanie przestrzeni i poprawa ładu przestrzennego poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i rolniczych gminy

Rolniczy charakter gminy, niski poziom urbanizacji oraz konieczność ochrony gleb wysokiej jakości stwarzają istotne wyzwania dla polityki przestrzennej Gminy Reńska Wieś ukierunkowanej na zapewnienie harmonijnego rozwoju funkcji mieszkaniowych, usługowych i rolniczych (Kierunek działań 5.1). Działania w tym zakresie będą zmierzać do przeciwdziałania rozlewaniu się zabudowy, efektywnego wykorzystania terenów już uzbudowanych oraz zapewnienia ładu przestrzennego w całej gminie. Utrzymanie czytelnej struktury osadniczej i ochrona terenów rolniczych stanowić będą podstawę zrównoważonego gospodarowania przestrzenią w gminie.

W ramach interwencji w wymiarze przestrzenno-funkcjonalnym przewidziano również działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa i jakości przestrzeni publicznych. Rozwój oświetlenia ulicznego, sieci

monitoringu, wzmocnienie zaplecza jednostek OSP oraz inwestycje w infrastrukturę przeciwpowodziową mają zwiększyć bezpieczeństwo mieszkańców. Z kolei tworzenie i pielęgnacja terenów zieleni, porządkowanie parków oraz realizacja nowych nasadzeń przyczynią się do podniesienia estetyki przestrzeni i poprawy mikroklimatu. Racjonalne zarządzanie przestrzenią stanie się jednym z filarów trwałego rozwoju gminy, łącząc potrzeby mieszkaniowe z ochroną środowiska i dziedzictwa przyrodniczego.

Kierunek działań 5.1
Efektywne i racjonalne planowanie i gospodarowanie przestrzenią

Zakres działań:

- Utrzymanie ładu przestrzennego i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy, w tym poprzez opracowywanie i uchwalanie aktów prawa miejscowego sprzyjających efektywnemu wykorzystaniu dostępnej przestrzeni i zachowaniu ładu przestrzennego
- Racjonalne gospodarowanie przestrzenią i harmonijny rozwój terenów zurbanizowanych wraz z rozwojem podstawowej infrastruktury technicznej
- Rozwój mieszkalnictwa - uzbrajanie nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową i tworzenie atrakcyjnej oferty mieszkaniowej
- Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni publicznej, w tym m.in. poprzez:
 - rozwój sieci oświetlenia, sieci monitoringu,
 - wdrażanie rozwiązań wspierających bezpieczeństwo w ruchu drogowym – zwłaszcza pieszych i rowerzystów,
 - inwentaryzację, rozwój i rozbudowę infrastruktury obrony cywilnej
 - wspieranie działalności jednostek ochotniczej straży pożarnej, m.in. poprzez modernizację bazy lokalowej i wyposażenie lokalnych OSP oraz utrzymanie wysokiego stopnia gotowości bojowej
 - rozwijanie infrastruktury krytycznej i jej zabezpieczanie na wypadek sytuacji kryzysowych
 - działania ukierunkowane na zabezpieczenie przeciwpowodziowe, w tym wykorzystywanie naturalnych rozwiązań umożliwiających regulację stosunków wodnych
 - przeciwdziałanie bezdomności zwierząt
- Rozwój i pielęgnacja terenów zieleni, w tym poprzez ograniczenie wycinki drzew i krzewów oraz realizację nowych nasadzeń
- Kształtowanie przyjaznych, zielonych przestrzeni publicznych, w tym poprzez porządkowanie i zagospodarowywanie parków wraz z montażem małej architektury

WYMIAR PRZESTRZENNY	
Cel 6.	Wzmacnianie odporności gminy na zmiany klimatyczne i ochrona walorów środowiska przyrodniczego

Mimo że gminę Reńska Wieś charakteryzuje relatywnie mały udział terenów chronionych, to dysponuje ona wieloma cennymi zasobami przyrodniczo-krajobrazowymi. Położenie w dolinie Odry świadczy bowiem o ponadprzeciętnych walorach krajobrazowych i występowaniu wartościowych siedlisk fauny i flory, lecz z drugiej strony wiąże się również z realnym ryzykiem powodziowym, które wymaga zintegrowanych działań adaptacyjnych. Postępujące zmiany klimatu i ich negatywne skutki implikują konieczność dostosowywania infrastruktury publicznej i prowadzenia polityki przestrzennej uwzględniającej przede wszystkim bazowanie na naturalnych rozwiązaniach takich jak rozwój zielonej i błękitnej infrastruktury oraz wspieranie retencji wodnej (Kierunek działań 6.1). Ponadto, niezbędne są działania zmierzające do ograniczania negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko, w tym poprzez poprawę efektywności energetycznej obiektów publicznych czy wspieranie mieszkańców w inwestycjach w odnawialne źródła energii. Działania te mają zwiększyć odporność gminy na skutki zmian klimatu i ograniczyć emisje zanieczyszczeń, przyczyniając się do poprawy jakości środowiska.

Ochrona środowiska będzie realizowana również poprzez działania edukacyjne i promujące postawy proekologiczne (kierunek działań 6.2). Likwidacja dzikich wysypisk odpadów, rozwój gospodarki obiegu zamkniętego oraz promocja dobrych praktyk rolniczych pozwolą na poprawę jakości powietrza, wód i gleby, co jest szczególnie istotne dla gmin rolniczych, jaką jest Reńska Wieś. Współpraca z zarządcami dróg w zakresie ograniczania hałasu komunikacyjnego oraz rozwój programów monitorowania jakości powietrza wzmocnią ponadto efektywność działań środowiskowych, sprzyjając poprawie komfortu i jakości życia mieszkańców. Długofalowym efektem będzie zachowanie wysokich walorów przyrodniczych gminy i podniesienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańców, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Kierunek działań 6.1	Przygotowanie gminy na skutki zmian klimatu
-----------------------------	--

Zakres działań:

- Poprawa efektywności energetycznej i rozwój OZE, w tym termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej wraz z wymianą źródeł ciepła oraz wspieranie mieszkańców w tym zakresie
- Realizacja działań na rzecz ograniczania deficytu wody oraz wspieranie naturalnej retencji wodnej

- Wdrażanie i rozwijanie rozwiązań zmierzających do poprawy jakości stanu środowiska oraz zachowania i poprawy bioróżnorodności
- Rozwój lokalnych odnawialnych źródeł energii (wiatru, wody, biomasy)

Kierunek działań 6.2**Ochrona przyrody i ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko**

Zakres działań:

- Likwidacja istniejących oraz zapobieganie powstawaniu nowych dzikich wysypisk śmieci, w tym poprzez odpowiednią regulację odbioru odpadów z terenu gminy
- Prowadzenie działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne
- Promocja przestrzegania zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, m.in. stosowania nieszkodliwych nawozów i środków ochrony roślin oraz ich odpowiedniego składowania w pobliżu cieków wodnych
- Współpraca z GDDKiA oraz Zarządem Dróg Wojewódzkich w Opolu w zakresie uspokajania ruchu i ograniczenia hałasu komunikacyjnego w ciągach dróg krajowych i wojewódzkich
- Monitorowanie jakości powietrza i stałe dążenie do jej poprawy, w tym poprzez wdrażanie rozwiązań poprawiających jakość powietrza oraz egzekwowanie wykroczeń związanych z wykorzystywaniem niewłaściwych materiałów opałowych
- Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego, w tym walorów krajobrazowych
- Ochrona terenów zielonych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowaną zabudową

2.3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Reńska Wieś

W odniesieniu do wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych Gminy Reńska Wieś oraz prognozowanych zmian demograficznych, przestrzennych i środowiskowych opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Analiza kluczowych uwarunkowań objęła m.in. strukturę sieci osadniczej Gminy Reńska Wieś, układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego oraz obszary wymagające ochrony. Na podstawie przeprowadzonych analiz zdiagnozowano potrzeby i potencjał rozwojowy gminy, z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

W rezultacie opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który przedstawia strategiczną wizję rozwoju Gminy Reńska Wieś. Zdefiniowano ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz realizacji polityki przestrzennej w najbliższych latach.

Jako nadrzędny cel rozwoju Gminy Reńska Wieś przyjmuje się dążenie do tworzenia nowoczesnej, zrównoważonej i przyjaznej mieszkańcom wspólnoty, rozwijającej się w oparciu o lokalne zasoby, aktywność społeczną oraz partnerską współpracę pomiędzy samorządem, przedsiębiorcami i mieszkańcami. Gmina zmierza do zapewnienia wysokiej jakości życia, tworzenia atrakcyjnych i konkurencyjnych warunków dla rozwoju gospodarczego, a także do troski o środowisko naturalne i dziedzictwo przyrodnicze, stanowiące podstawę trwałego rozwoju i lokalnej tożsamości. Jednocześnie działania Gminy koncentrują się na wzmacnianiu jej znaczenia w układzie regionalnym poprzez gwarantowanie wysokiego standardu życia mieszkańców, wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji oraz racjonalne gospodarowanie przestrzenią zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego.

Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Reńska Wieś jest gminą wiejską położoną w powiecie kędzierzyńsko-kozielskim, w województwie opolskim. Zajmuje powierzchnię 98,13 km² i tworzy ją 15 sołectw (jednostek pomocniczych samorządu Reńskiej Wsi): Bytków, Dębowa, Długomiłowice, Gierałtowice, Kamionka, Komorno, Łężce, Mechnica, Naczystawki, Pociękarb, Poborszów, Pokrzywnica, Radziejów, Reńska Wieś oraz Większyce. Siedziba administracyjna gminy znajduje się w miejscowości Reńska Wieś, położonej w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Kędzierzyn-Koźle, stanowiącego centrum funkcjonalne całego subregionu. Gmina położona jest w południowo-wschodniej części województwa opolskiego i graniczy z następującymi gminami: Walce, Głogówek, Pawłowiczki, Polska Cerekiew, Cisek, Kędzierzyn-Koźle i Zdzeszowice. Od miasta wojewódzkiego Opola dzieli ją odległość około 50 km. Gmina Reńska Wieś

jest członkiem Stowarzyszenia Kędzierzyńsko-Strzelecki Subregionalny Obszar Funkcjonalny (KSSOF), które tworzy 14 jednostek samorządu terytorialnego, w tym 12 gmin i 2 powiaty.

Struktura osadnicza Gminy Reńska Wieś opiera się na układzie rozproszonym, typowym dla gmin wiejskich, z dominacją średnich i małych miejscowości. Występują tu obszary zabudowy mieszkaniowej, obejmujące zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, mieszkaniową wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową oraz zagrodową, a także tereny usługowe oraz produkcyjno-usługowe. W strukturze użytkowania gruntów przeważają użytki rolne, co przekłada się na dominującą rolę rolnictwa. Udział terenów zurbanizowanych i przemysłowych jest ograniczony, co sprzyja zachowaniu walorów środowiskowych oraz rozwojowi funkcji osadniczych i turystycznych.

Ponad 81% powierzchni gminy (8 032 ha) stanowią użytki rolne, spośród których największą powierzchnię – 6 695 ha – zajmują dobrej jakości grunty orne. Ponad 10% powierzchni gminy (948 ha) stanowią lasy. Środowisko przyrodnicze Reńskiej Wsi jest stosunkowo mało zróżnicowane – przeważa krajobraz rolniczy z niewielkimi kompleksami leśnymi, które tworzą strefy ochronne dla doliny Odry oraz pobliskiego przemysłu chemicznego.

Tabela 6. Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Reńska Wieś

Ranga miejscowości	Miejscowość	Wiodące funkcje miejscowości
Ośrodek główny	Reńska Wieś	administracyjna, usługowa, edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, społeczna, rolnicza, mieszkaniowa, produkcyjna
	Długomiłowice	usługowa, edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, społeczna, rolnicza, mieszkaniowa, produkcyjna
Ośrodki podstawowe	Większyce	usługowa, edukacyjna, kulturalna, rekreacyjna, społeczna, rolnicza, mieszkaniowa, produkcyjna
	Pokrzywnica	usługowa, edukacyjna, rekreacyjna, społeczna, rolnicza, mieszkaniowa, produkcyjna
	Bytków	mieszkaniowa, rolnicza
Ośrodki elementarne	Dębowa	mieszkaniowa, rolnicza, usługowa, rekreacyjna, produkcyjna
	Gierałtowice	mieszkaniowa, rolnicza, rekreacyjna

Ranga miejscowości	Miejscowość	Wiodące funkcje miejscowości
	Kamionka	mieszkaniowa, rolnicza
	Komorno	mieszkaniowa, rolnicza, usługowa
	Mechnica	mieszkaniowa, rolnicza, społeczna, rekreacyjna, edukacyjna
	Naczystawki	mieszkaniowa, rolnicza
	Łężce	mieszkaniowa, rolnicza, społeczna, usługowa, rekreacyjna
	Pociękarb	mieszkaniowa, rolnicza, produkcyjna, usługowa
	Poborszów	mieszkaniowa, rolnicza, społeczna, usługowa, rekreacyjna
	Radziejów	mieszkaniowa, rolnicza

Źródło: Opracowanie własne

Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Transport drogowy i kolejowy

Układ komunikacyjny Gminy Reńska Wieś opiera się na sieci dróg powiatowych i gminnych, a przez jej teren przebiegają trzy drogi krajowe (DK45, DK38, DK40) oraz droga wojewódzka DW418, co znacząco zwiększa dostępność transportową zarówno dla mieszkańców, jak i przedsiębiorców. Bliskie położenie nowo wybudowanej (częściowo oddanej do użytku w sierpniu 2025 r.) obwodnicy południowej Kędzierzyna-Koźla stanowi istotny element usprawniający układ komunikacyjny regionu, przyczyniając się do odciążenia ruchu lokalnego, poprawy bezpieczeństwa transportowego oraz wzrostu atrakcyjności inwestycyjnej terenów położonych w bezpośrednim sąsiedztwie gminy. Planowany jest rozwój transportu drogowego poprzez budowę, rozbudowę i modernizację dróg gminnych, z uwzględnieniem budowy chodników i ścieżek rowerowych wzdłuż tras, a także podejmowanie aktywnych działań na rzecz realizacji obwodnic wsi Mechnica, Długomiłowice, Większyce i Komorno w ciągach dróg krajowych.

Przez teren Gminy Reńska Wieś przebiegają również dwie linie kolejowe: linia nr 195 (nieczynna) oraz linia nr 137 relacji Katowice–Legnica. Infrastruktura kolejowa, choć ograniczona do przystanku w Pokrzywnicy, umożliwia szybkie połączenie z Kędzierzyna-Koźlem (około 10 minut), a także z Katowicami i Legnicą, co stanowi istotny atut dla codziennych dojazdów do pracy i szkół oraz potencjał dla dalszej integracji gminy z regionalnym systemem transportowym.

Transport publiczny

Transport publiczny w gminie opiera się przede wszystkim na połączeniach autobusowych, oferujących około 25 kursów dziennie w kierunku Kędzierzyna-Koźla, Opola i Strzelec Opolskich. Rozwiązanie to zapewnia mieszkańcom podstawową dostępność komunikacyjną, jednak nie w pełni zaspokaja potrzeby związane z mobilnością między sołectwami ani komunikacją w weekendy. Gmina dąży do rozwoju systemu komunikacji publicznej, w tym do zapewnienia połączeń między wszystkimi miejscowościami (sołectwami) gminy oraz dostosowanie ich częstotliwości do potrzeb mieszkańców.

Trasy rowerowe

Przez teren Gminy Reńska Wieś przebiega trasa rowerowa „Szlakiem kolejowym”, stanowiąca trasę turystyczną o długości ok. 15 km (długość całej trasy wraz z odcinkami poza jej granicami). Trasa ta poprowadzona jest w dużej części po nieczynnej linii kolejowej nr 195, co nadaje mu unikalny charakter i zwiększa jego atrakcyjność turystyczną. Większość nawierzchni trasy rowerowej stanowi asfalt, co zapewnia dobre warunki do rekreacji i turystyki rowerowej.

Transport wodny

Przez gminę przebiega rzeka Odra, stanowiąca część Odrzańskiej Drogi Wodnej – jednego z kluczowych krajowych szlaków transportu śródlądowego.

Główne elementy infrastruktury społecznej

Administracja publiczna

Władze Gminy Reńska Wieś mają swoją siedzibę w miejscowości Reńska Wieś, która stanowi główny ośrodek administracyjny i usługowy gminy, a sołectwa odgrywają ważną rolę w realizacji działań samorządowych, koncentrując się na zaspokajaniu potrzeb mieszkańców w ramach społeczności lokalnych.

Edukacja i kultura

Gmina Reńska Wieś posiada dobrze rozwiniętą sieć placówek edukacyjnych, obejmującą cztery zespoły szkolno-przedszkolne oraz jedno samodzielne przedszkole, z dodatkowymi punktami filialnymi w

Łęczcach i Poborszowie. Uzupełnieniem oferty edukacyjnej jest Społeczna Szkoła Podstawowa w Mechnicy.

W zakresie działalności kulturalnej centralną rolę pełni Gminny Ośrodek Kultury zlokalizowany w Reńskiej Wsi, natomiast funkcjonowanie systemu bibliotecznego wspiera Gminna Biblioteka Publiczna w Reńskiej Wsi, wraz z filią w Długomiłowicach.

Gmina zamierza kontynuować rozwój infrastruktury edukacyjnej oraz kulturowej, koncentrując się na jej rozbudowie oraz modernizacji.

Dziedzictwo kulturowe i zabytki

Zasoby dziedzictwa kulturowego Gminy Reńska Wieś są bogate i zróżnicowane, obejmując zabytkowe kościoły, zespoły dworsko-parkowe oraz tradycyjną architekturę wiejską. Na terenie gminy znajdują się również obiekty wpisane do Rejestru zabytków nieruchomych woj. Opolskiego tj.:

- Długomiłowice: park, nr decyzji: 178/88 z 20.07.1988
- Komorno: dwór – pałac oraz założenie pałacowo – parkowe: pałac i park, nr decyzji: 1616/66 z 20.09.1966 1049/65 z 2.06.1965 oraz 20/2002 z 21.12.2002
- Łęże: kościół parafialny pw. Nawiedzenia NMP, nr decyzji: 1201/66 z 14.03.1966
- Mechnica: kościół parafialny pw. św. Jakuba, nr decyzji: 1202/66 z 14.03.1966
- Większyce: pałac, oficyna oraz park, nr decyzji: 2116/85 z 11.11.1985, 2117/85 z 11.11.1985, 206/89 z 29.03.1989

Infrastruktura rekreacyjno-sportowa oraz turystyka

Gmina Reńska Wieś dysponuje zróżnicowaną i funkcjonalną infrastrukturą sportowo-rekreacyjną, obejmującą boiska piłkarskie i wielofunkcyjne, sale gimnastyczne oraz obiekty specjalistyczne, takie jak stadion lekkoatletyczny i kompleks „Orlik”. Kluczowym elementem oferty rekreacyjnej jest akwen Dębowa, pełniący rolę ponadlokalnego centrum aktywności – od sportów wodnych i triathlonu po codzienną rekreację. Obiekt ten stanowi istotny potencjał rozwojowy w zakresie budowania atrakcyjności turystycznej gminy. Na terenie gminy działają również ośrodki jeździeckie oraz sześć klubów sportowych prowadzonych przez organizacje pozarządowe. Potencjał gminy wzmacnia dostępna baza noclegowa i gastronomiczna.

W modelu funkcjonalno-przestrzennym gminy wskazano najważniejsze obiekty pełniące kluczową rolę w systemie sportowo-rekreacyjnym: boiska sportowe, akwen Dębowa oraz dwa ośrodki jeździeckie.

Obiekty te zostały ujęte na rysunku ze względu na ich znaczenie dla rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych oraz ich potencjał do wzmacniania atrakcyjności gminy w perspektywie strategicznej.

Gmina planuje dalszy rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, wspierający aktywne formy spędzania czasu wolnego, w tym m.in. zagospodarowanie terenów wokół akwenu Dębowa oraz rozwój sieci szlaków, tras i ścieżek rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą.

Ochrona zdrowia

Podstawową opiekę zdrowotną w gminie zapewniają trzy ośrodki POZ, uzupełniane przez infrastrukturę prywatną i publiczną, obejmującą usługi stomatologiczne, rehabilitacyjne oraz punkt apteczny w Długomiłowicach.

Pomoc społeczna

W Gminie kwestie społeczne realizowane są przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Od stycznia 2019 r. w ramach struktury organizacyjnej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej działa Klub Senior+ w Reńskiej Wsi, natomiast od lipca 2024 r. Klub Seniora w Długomiłowicach.¹² Gmina planuje dalszy rozwój systemu usług społecznych i opiekuńczych, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami.

Ochotnicze straże pożarne

Gmina Reńska Wieś dysponuje silną strukturą ochotniczej straży pożarnej, obejmującą 8 jednostek OSP, z których 2 są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG). Jednostki te posiadają przeszkoloną kadrę i aktywnie uczestniczą w działaniach ratowniczych. Działające w ośmiu sołectwach Ochotnicze Straże Pożarne stanowią jednocześnie istotny zasób w zakresie bezpieczeństwa oraz wspierają integrację i budowanie wspólnot lokalnych.

Główne elementy infrastruktury technicznej

Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina zwodociągowana w 100%. Producentem wody przeznaczonej do spożycia dostarczanej na teren gminy Reńska Wieś jest Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Baborowie (wodociąg Większyce) oraz Miejskie Wodociągi i Kanalizacja Kędzierzyn-Koźle Sp. z o.o. w Kędzierzynie-Koźlu (wodociąg

¹² Raport o stanie gminy Reńska Wieś za rok 2024

Kędzierzyn-Koźle). Podmioty te są jednocześnie odpowiedzialne za jakość wody dostarczanej z wymienionych wodociągów.

Spośród 15 sołectw Gminy Reńska Wieś – 13 sołectw jest skanalizowanych. Miejscowości, które na koniec 2024 roku nie posiadały możliwości przyłączenia nieruchomości do sieci kanalizacji sanitarnej, to: Mechnica, Kamionka.¹³ Gmina planuje kontynuować rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej poprzez rozbudowę i modernizację istniejących sieci oraz urządzeń, dążąc do zapewnienia pełnego dostępu do tego typu infrastruktury we wszystkich sołectwach.

Gospodarka odpadami

Gmina Reńska Wieś realizuje zadania w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi wynikające m.in. z ustawy o odpadach, ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz rozporządzeń wykonawczych. Gmina od dnia 1 stycznia 2013 r. należy do Związku Międzygminnego „Czysty Region” z siedzibą w Kędzierzynie-Koźlu przy ul. Szkolnej 15. Związek wykonuje w imieniu Gminy zadania związane z gospodarką odpadami komunalnymi. Ponadto na terenie gminy znajduje się Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów zlokalizowany w Długomiłowicach. Planowany jest rozwój systemu gospodarki odpadami komunalnymi, obejmujący likwidację istniejących oraz zapobieganie powstawaniu nowych dzikich wysypisk, m.in. poprzez usprawnienie i właściwe uregulowanie odbioru odpadów z terenu gminy.

Infrastruktura elektroenergetyczna

Przez teren Gminy przebiegają napowietrzne linie wysokiego napięcia 400 kV o relacji Dobrzeń – Wielopole, Albrechcice oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne 110kV o relacjach: Blachownia – Ceglana, Zdieszowice – Hajduki, Chemik – Polska, Groszowice – Zdieszowice, Zdieszowice – Krapkowice. Dodatkowo przez teren przebiegają linie napowietrzne i kablowe 15 kV oraz 0,4 kV.

Infrastruktura gazowa

Gmina posiada dostęp do infrastruktury gazowej, jednak jest on marginalny. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego planowana jest gazyfikacja gminy celem uzyskania jednakowych standardów zaopatrzenia w gaz na całym obszarze województwa opolskiego

Infrastruktura ciepłownicza

Na terenie gminy obecnie nie funkcjonuje infrastruktura ciepłownicza.

¹³ Raport o stanie gminy Reńska Wieś za rok 2024

Infrastruktura przeciwpowodziowa

Przez gminę przebiega rzeka Odra, stanowiąca część Odrzańskiej Drogi Wodnej, która odgrywa istotną rolę zarówno w systemie transportowym, jak i w kształtowaniu warunków hydrologicznych regionu. Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Opolskiego zakłada się zwiększenie bezpieczeństwa powodziowego poprzez realizację niezbędnych działań technicznych. Obejmują one przede wszystkim budowę oraz przebudowę wałów przeciwpowodziowych na odcinku Lasaki – Poborszów.

Odnawialne źródła energii

Na terenie gminy przeznaczono obszary pod utworzenie elektrowni słonecznych. Gmina planuje dalszy rozwój lokalnych odnawialnych źródeł energii (wiatru, wody, biomasy).

System powiązań przyrodniczych

Gmina Reńska Wieś leży na granicy dwóch typów krajobrazu: na północy i wschodzie dominują równiny i doliny rzeczne, natomiast południowa i zachodnia część gminy zajmuje wysoczyzna morenowa. W krajobrazie tym naturalne elementy przyrodnicze współistnieją z formami przekształconymi przez człowieka. Charakterystyczne dla gminy są liczne zadrzewienia i zakrzewienia na polach i łąkach oraz systemy naturalnych i sztucznych cieków wodnych, które odprowadzają wodę z terenów podmokłych.

Lesistość

Główne kompleksy leśne na terenie gminy Reńska Wieś obejmują: Łęg Zdieszowicki, las wzdłuż zachodniej granicy gminy oraz las położony na północ od wsi Naczysławki. W strukturze gatunkowej drzew dominuje dąb. Ponadto istotny udział ma także sosna, brzoza, świerk, jesion, olcha i modrzew.

Najcenniejszym przyrodniczo obszarem leśnym jest Łęg Zdieszowicki – dobrze zachowany, częściowo grądowiejący łęg jesionowo wiązowy nad Odrą, stanowiący jedyny taki kompleks w tej części doliny Odry. Ostoja leży na terenach zalewowej doliny Odry, na najniższych terasach holoceniskich.

Obszary chronione

Na terenie gminy występują następujące obszary chronione:

- Natura 2000 – obszary siedliskowe: Łęg Zdieszowicki PLH160011
- użytek ekologiczny „Naczysławki”
- Obszar Chronionego Krajobrazu "Łęg Zdieszowicki"

Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Reńska Wieś znajdują się obecnie 2 pomniki przyrody:

- Lipa drobnolistna nr rej. 1603062.248
- grupa drzew z gatunku platan klonolistny nr rej. 1603062.253

Krajobrazy priorytetowe

Zgodnie z Audytem Krajobrazowym Województwa Opolskiego na terenie gminy znajduje się wyznaczony krajobraz priorytetowy „Odra od granicy z woj. śląskim do Malni” (kod: 318.59.03)

Korytarze ekologiczne

Przez teren gminy przebiega korytarz ekologiczny Dolina Górnej Odry KPd-19 o randze międzynarodowej, oraz zgodnie z Planem Zagospodarowania Województwa Opolskiego sklasyfikowano korytarz ekologiczny o randze regionalnej.

Obszary rewitalizacji

Zgodnie z Gminnym Programem Rewitalizacji Gminy Reńska Wieś na lata 2022-2030 na obszarze gminy wyszczególniono Obszar rewitalizacji, składający się z czterech podobszarów, które zlokalizowane są miejscowościach: Dębowa, Długomiłowice, Naczystawki oraz Reńska Wieś.

Wody powierzchniowe

Wody płynące:

Teren Gminy Reńska Wieś położony jest w dorzeczu Odry. Istniejąca sieć rzeczna jest stosunkowo bogata. Wschodnia część Gminy leży w obrębie bezpośredniej zlewni Odry, a z pozostałego obszaru wody odprowadzane są do zlewni Olchy, Kanału Sukowickiego, Potoku Ligockiego Potoku Gościęcina, które mają także wiele bezimiennych dopływów. Oprócz tego w dolinie Odry są jeszcze drobne i krótkie ciek, dopływy Odry, a także gęsta sieć rowów melioracyjnych.

Odra - jest największym ciek, wodnym województwa i Gminy. Ma ona duży wpływ na kształtowanie się warunków wodnych i klimatycznych obszaru Gminy. Wyznacza ona wschodnią granicę gminy (od wsi Poborszków do Mechnicy).

Potok Ligocki (Swornica) stanowiąca dopływ Straduni, bierze swój początek poza granicami Gminy. Płynie po zachodniej części Gminy.

Olcha (Olsza) bierze swój początek na gruntach Gminy Pawłowiczki, a bieg swój kończy w Kanale Sukowickim, którego wody wpadają do Odry. Ciek ten wpływa na teren Gminy Reńska Wieś w sąsiedztwie wsi Gierałtówice, a następnie przepływa przez grunty wsi Długomiłowice, Dębowa, Reńska Wieś.

Wody stojące:

Urozmaicheniem sieci rzecznej są zbiorniki wodne: starorzecza Odry oraz sztuczne zbiorniki, w tym największe, powstałe na bazie wyrobiska poeksploatacyjnego żwiru "Dębowa" o powierzchni ok. 65 ha.

Wody podziemne

Gmina Reńska Wieś leży w obrębie części południowej i w zasięgu miocénskiego (sarmatu)

zbiornika wód podziemnych. Pod terenem gminy zalega Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 332 Subniecka kędzierzyńsko – kozielska w dwóch pokładach wymagających ochrony:

- zbiornik czwartorzędowy (rynną Koźle- Kędzierzyn - Rudy) objęty strefą najwyższej ochrony (ONO), (dolina Odry),
- zbiornik trzeciorzędowy, objęty strefą wysokiej ochrony (OWO) - (teren całej Gminy).

Surowce naturalne

Na terenie Gminy Reńska Wieś występują zasoby geologiczne kruszyw naturalnych i piasków podsadzkowych.

Zagrożenie powodzią

Na podstawie PZRP opracowywane są mapy zagrożenia powodziowego (MZP), które przedstawiają obszary o określonym prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi. Zgodnie z MZP na terenie gminy Reńska Wieś wskazano obszary o trzech możliwych prawdopodobieństwach wystąpienia powodzi:

W ramach dokumentu dokonano analizy prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi.

Dla gminy Reńska Wieś wyróżniono¹⁴:

- Obszary o wysokim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi - raz na 10 lat (Q10%)
- Obszary o średnim prawdopodobieństwie wystąpienia – raz na 100 lat (Q1%)
- Obszary o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia lub na których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego - raz na 500 lat (Q0,2%)

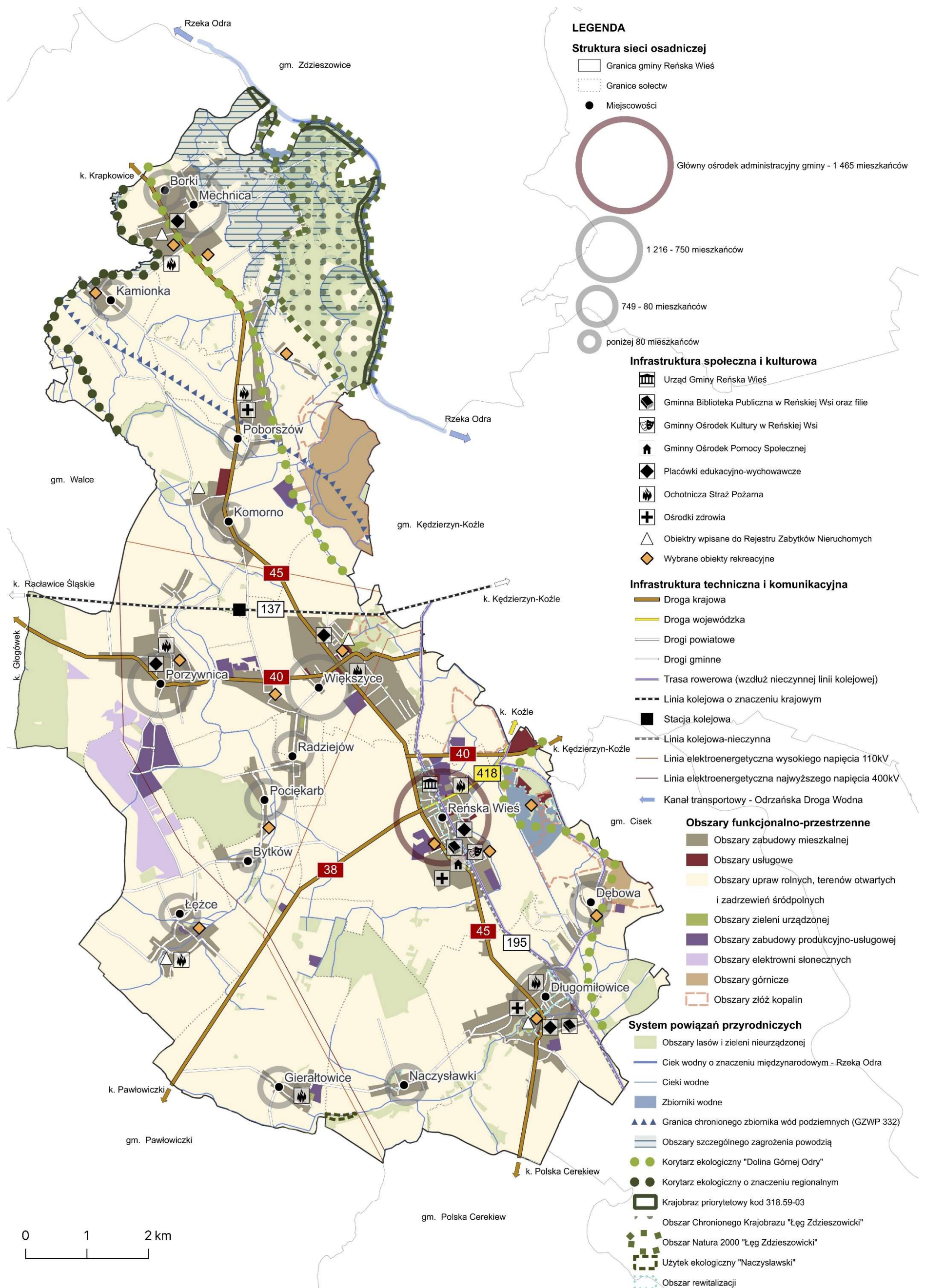
¹⁴ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Zgodnie z PZPR oraz mapami ryzyka powodziowego na obszarze gminy Reńska Wieś wyznaczono tereny obejmujące wszystkie analizowane poziomy ryzyka powodzi¹⁵: 0,2% (powódź o prawdopodobieństwie wystąpienia raz na 500 lat), 1% (raz na 100 lat) oraz 10% (raz na 10 lat).

Zgodnie z mapami szczególnego zagrożenia powodzią w Gminie Reńska Wieś największe zagrożenie powodziowe występuje w dolinie rzeki Odry a mianowicie we wsi Dębowa, Poborszów i Mechnica. Zagrożenie pośrednie występuje w Reńskiej Wsi i Długomiłowicach oraz na użytkach rolnych położonych w trasie niższej doliny Odry (Reńska Wieś - Większyce).

¹⁵ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpMZIP

Rysunek 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej

2.4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Poniżej określono kluczowe kierunki zmian i zasady w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Reńska Wieś, w odniesieniu do wypracowanej w ramach Strategii wizji jej rozwoju w perspektywie 2035 r.

I KIERUNKI ZMIAN

1. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów:

- Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z uwzględnieniem wiodących funkcji, tj.:
 - Mieszkaniowej – rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej, z preferencją dla zabudowy jednorodzinnej i zagrodowej. Dążenie do koncentracji zabudowy wielofunkcyjnej mieszkaniowo-usługowej oraz harmonijnego współistnienia funkcji mieszkaniowych i rolniczych gminy;
 - Usługowej – rozwój centrów usługowych i przestrzeni publicznych, dążenie do utrzymania funkcji usługowej wsi Reńska Wieś jako ośrodka administracyjno-usługowego gminy;
 - Rolniczej - rozwój rolnictwa, przede wszystkim w zakresie produkcji zdrowej żywności i przetwórstwa rolno-spożywczego,
 - Rekreacyjnej i turystycznej – dążenie do wzmocnienia funkcji gminy jako ośrodka turystyki weekendowej, agroturystyki, rekreacji i wypoczynku poprzez rozwój przestrzeni i obiektów rekreacyjno-sportowych oraz bazy turystycznej;
 - Produkcyjnej, usługowo-produkcyjnej – dążenie do rozwijania obszarów aktywności gospodarczej i tworzenie warunków do lokalizacji i prowadzenia nieuciążliwych inwestycji usługowych, produkcyjnych, produkcyjno-usługowych, magazynowania i składowania, w tym zwłaszcza w jednostkach o najwyższym potencjale inwestycyjnym: Reńska Wieś, Większyce, Długomiłowice, Poborszków.
- Dążenie do utrzymania rangi osadniczej gminy przy wykorzystaniu pozytywnych uwarunkowań lokalnych i regionalnych oraz z uwzględnieniem potencjału rozwojowego centralnej jednostki osadniczej - Reńskiej Wsi oraz jednostek wspomagających: Większyce, Mechnica i Długomiłowice.
- Dążenie do zapewnienia zgodności między chłonnością i odpornością środowiska a intensywnością zagospodarowania i wykorzystania jego zasobów.

- Przygotowywanie terenów dla rozwoju strefy aktywności gospodarczej poprzez wyposażenie w podstawową infrastrukturę sieciową i drogową.
- Utrzymanie ładu przestrzennego poprzez ograniczanie konfliktów przestrzennych i przeciwdziałanie niekontrolowanemu rozlewaniu się zabudowy.
- Podnoszenie jakości istniejących terenów zielonych i parkowych, pielęgnowanie zieleni, odtwarzanie i uzupełnianie nasadzeń zieleni niskiej i wysokiej oraz tworzenie enklaw zieleni sprzyjających rekreacji i wypoczynkowi mieszkańców.
- Rozwój zabudowy przy jednoczesnym poszanowaniu środowiska przyrodniczego i dążeniu do zachowania ponadprzeciętnych walorów przyrodniczo-krajobrazowych gminy oraz z uwzględnieniem zasad służących adaptacji do zmian klimatu.
- Ograniczanie lokalizacji nowej zabudowy na terenach szczególnie cennych przyrodniczo i atrakcyjnych krajobrazowo, w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią oraz w strefach sanitarnych cmentarzy.
- Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy oraz dążenie do integracji funkcjonalno-przestrzennej gminy z regionem.
- Sukcesywne wyposażanie terenów zurbanizowanych w infrastrukturę społeczną i techniczną oraz wzbogacanie ich elementami zieleni niskiej i wysokiej.
- Kształtowanie nowej zabudowy zgodnie z podstawowym przeznaczeniem terenu z uwzględnieniem relacji przestrzennych z zabudową sąsiadującą oraz kontekstu krajobrazowego. Kształtowanie nowej zabudowy powinno polegać w pierwszej kolejności na uzupełnieniu, intensyfikacji i rewaloryzacji istniejącej zabudowy oraz lokalizowaniu nowej zabudowy na obszarach zurbanizowanych i nowych terenach rozwojowych wyznaczonych na podstawie analiz potencjału rozwojowego i prognozy zapotrzebowania.

2. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Systemy komunikacji

- Kształtowanie systemu wewnętrznych i zewnętrznych powiązań komunikacyjnych w oparciu o ciągi dróg krajowych nr 38, 40 i 45 oraz drogi wojewódzkiej nr 418, a także linie kolejowe nr 137 i 195.
- Poprawa jakości infrastruktury drogowej, w tym poprzez remonty i modernizację dróg gminnych oraz lobbing i współpracę z Powiatowym Zarządem Dróg w Kędzierzynie-Koźlu w zakresie modernizacji i rozbudowy dróg powiatowych z uwzględnieniem potrzeb komunikacji zbiorowej, ruchu pieszego i rowerowego.

- Rozwijanie układu komunikacyjnego gminy poprzez budowę nowych dróg w sposób minimalizujący negatywne oddziaływanie ruchu drogowego na jakość i komfort życia mieszkańców oraz jakość środowiska naturalnego i walory krajobrazowe gminy.
- Aktywne działanie na rzecz budowy w ciągach dróg krajowych obwodnic wsi: Mechnicy, Długomiłowice, Większyce, Komorno.
- Rozbudowa sieci chodników oraz ciągów pieszych i rowerowych, zwłaszcza wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu.
- Budowa ścieżek i dróg dla rowerów w gminie jako uzupełnienie istniejącej gminnej infrastruktury transportowej.

Infrastruktura techniczna

- Rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej poprzez rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych. Sukcesywna rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenach planowanej zabudowy i realizacja grupowego systemu kanalizacji sanitarnej, obejmującej cały teren gminy.
- Rozwijanie i modernizacja systemu zaopatrzenia w wodę.
- Poprawa stanu systemów wodno-melioracyjnych.
- Sukcesywna rozbudowa sieci energetycznej na terenach planowanej zabudowy.
- Opracowanie programu gazyfikacji gminy uwzględniającego zaopatrzenie w gaz wszystkich jednostek osadniczych gminy w granicach strefy zainwestowania i jego etapowa realizacja.
- Tworzenie warunków dla rozwoju lokalnych odnawialnych źródeł energii różnego rodzaju (energii wiatru, energii słonecznej, elektrowni wodnych, biomasy).
- Prowadzenie (w miarę możliwości) sieci infrastrukturalnych w już istniejących korytarzach infrastruktury oraz z wykorzystaniem odpowiednich rozwiązań ograniczających ich negatywne oddziaływanie na walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy.

Infrastruktura społeczna

- Rozwijanie oferty edukacyjno-wychowawczej oraz podnoszenie jej jakości i atrakcyjności, w tym poprzez rozbudowę i modernizację obiektów i infrastruktury oświaty wraz z przyszkolną infrastrukturą sportową oraz dostosowywanie jej do obecnego i prognozowanego zapotrzebowania.
- Poprawa dostępności i standardu infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, w tym poprzez remonty i modernizacje placów zabaw, zagospodarowywanie przestrzeni i tworzenie nowych miejsc spotkań dla mieszkańców w każdym wieku.

- Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa publicznego, w tym poprzez rozbudowę systemu oświetlenia i monitoringu gminnego, wdrażanie rozwiązań wspierających bezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz inwentaryzację, rozwój i rozbudowę infrastruktury obrony cywilnej.
- Optymalne wykorzystanie infrastruktury gminnej do integracji międzypokoleniowej i potrzeb mieszkańców, w tym poprzez modernizację i rewitalizację istniejących obiektów i przestrzeni.
- Rozwój infrastruktury turystycznej w gminie, w tym sieci pieszych i rowerowych szlaków oraz tras turystycznych prezentujących walory gminy.
- Rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym poprzez zagospodarowanie terenów przybrzeżnych zbiornika „Dębowa”.
- Poprawa standardu i dostępności przestrzeni publicznych oraz obiektów użyteczności publicznej, w tym poprzez eliminację barier architektonicznych i przestrzennych oraz uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury i inne miejsca odpoczynku skierowane m.in. do seniorów i innych osób ze szczególnymi potrzebami.

II ZASADY

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu:

- Należy dążyć do ochrony zbiorowisk i stanowisk roślin oraz ptaków, w szczególności na obszarach objętych ochroną prawną: Obszar Natura 2000 „Łęg Zdieszowicki” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Łęg Zdieszowicki”, wchodzących w skład międzynarodowego korytarza ekologicznego Odry.
- Należy dążyć do rewaloryzacji, ochrony i rozwoju istniejących zasobów środowiska przyrodniczego i przywracania właściwego środowiska naturalnego na terenach zdegradowanych oraz zmniejszania negatywnego wpływu działalności człowieka na to środowisko.
- Należy dążyć do ograniczania deficytu wody oraz wspierania retencji wodnej (małej, glebowej, krajobrazowej), w tym poprzez rozwój szarej i błękitno-zielonej infrastruktury. Należy dążyć do ograniczania odpływu wód metodami naturalnymi, a tam, gdzie jest to uzasadnione, również technicznymi.
- Należy dążyć do likwidacji istniejących oraz zapobiegać powstawaniu nowych dzikich wysypisk śmieci.
- Należy dążyć do poprawy jakości wód i gleby, w tym poprzez rozwijanie wydajnej i zrównoważonej gospodarki wodno-ściekowej - rozbudowę i modernizację sieci kanalizacyjnej oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych.

- Należy dążyć do utrzymania dotychczasowych funkcji transportowych, przyrodniczych, przeciwpowodziowych rzeki Odry oraz walorów przyrodniczo-krajobrazowych jej doliny, w tym zachowanie zbliżonego do naturalnego charakteru rzeki.
- Należy dążyć do ochrony występujących terenów łąkowo-pastwiskowych, zadrzewień bagiennych i łągowych oraz szuwarów i turzycowisk w obrębie teras zalewowych rzeki Odry.
- Wokół terenów podmokłych i wzdłuż rzeki Odry należy kształtować strefy buforowe w formie naturalnych pasów roślinności łąkowej, szuwarów i turzycowisk.
- W odniesieniu do chronionego zbiornika wód podziemnych (GZWP 332), należy dążyć do ochrony wód i gleb przed zanieczyszczeniami poprzez dostosowanie użytkowania gruntów do warunków przyrodniczych i uwarunkowań wynikających z zasad ochrony i kształtowania środowiska.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej:

- Należy dążyć do zachowania i należytego utrzymania budynków i budowli mających znaczenie dla dziedzictwa i rozwoju kulturowego ze względu na ich wartość historyczną, naukową lub artystyczną.
- Ochrona zasobów materialnego dziedzictwa kulturowego gminy powinna odbywać się poprzez porządkowanie i pielęgnowanie funkcji krajobrazu kulturowego wsi, ochronę historycznych układów ruralistycznych oraz realizację prac remontowych, konserwatorskich, rewaloryzacyjnych i restauratorskich obiektów zabytkowych wraz z nadawaniem im funkcji społecznych, kulturalnych i turystycznych.
- Należy chronić historyczne układy urbanistyczne, przede wszystkim ściśle respektując zalecenia konserwatorskie odnoszące się do ochrony obiektów zabytkowych i osi widokowych oraz prowadzenia działalności w obrębie stref ochrony konserwatorskiej i archeologicznej.
- Przy realizacji nowej zabudowy oraz zabudowy istniejącej poddawanej remontom, przebudowie, rozbudowie i nadbudowie należy utrzymać tradycyjną skalę i formę zabudowy oraz stosować materiały harmonijnie wkomponowane w otoczenie.
- Należy dążyć do eksponowania walorów gminy poprzez oznakowanie i opisanie obiektów zabytkowych, pomników przyrody, zbiorowisk unikalnych roślin itp.

3. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130):

Na terenie Gminy Reńska Wieś dopuszcza się lokalizację obiektów handlu wielkopowierzchniowego na terenach z dogodnym dostępem do transportu publicznego, w tym przede wszystkim we wschodniej części gminy, w sąsiedztwie drogi krajowej nr 40. Lokalizacja ww. obiektów powinna następować

zgodnie z zasadami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz z uwzględnieniem wymogów przepisów szczególnych dla tego rodzaju inwestycji.

4. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego:

- Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane w gminie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, podejmowanych zgodnie z procedurą, którą określają aktualne przepisy.
- Należy dążyć do zachowania zgodności pomiędzy inwestycją celu publicznego a intensywnością i formami zagospodarowania otaczającego obszaru.
- Należy dążyć do minimalizowania zagrożeń powodowanych przez inwestycję celu publicznego.

5. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW:

- Lokalizację urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW dopuszcza się na obszarach, dla których określono taką możliwość w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Należy dążyć do ograniczania wielkopowierzchniowych inwestycji w rejonie występowania stanowisk roślin chronionych lub ich zabezpieczenia zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody.

6. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- Należy ograniczać lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
- W stosunku do istniejących i projektowanych inwestycji mogących oddziaływać na środowisko należy dążyć do ograniczenia ich uciążliwości do granic użytkowania oraz stosować środki techniczne minimalizujące negatywne oddziaływanie prowadzonej działalności na środowisko i zdrowie ludzi.
- Lokalizacja przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko musi być poprzedzona przeprowadzeniem postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko.

7. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej:

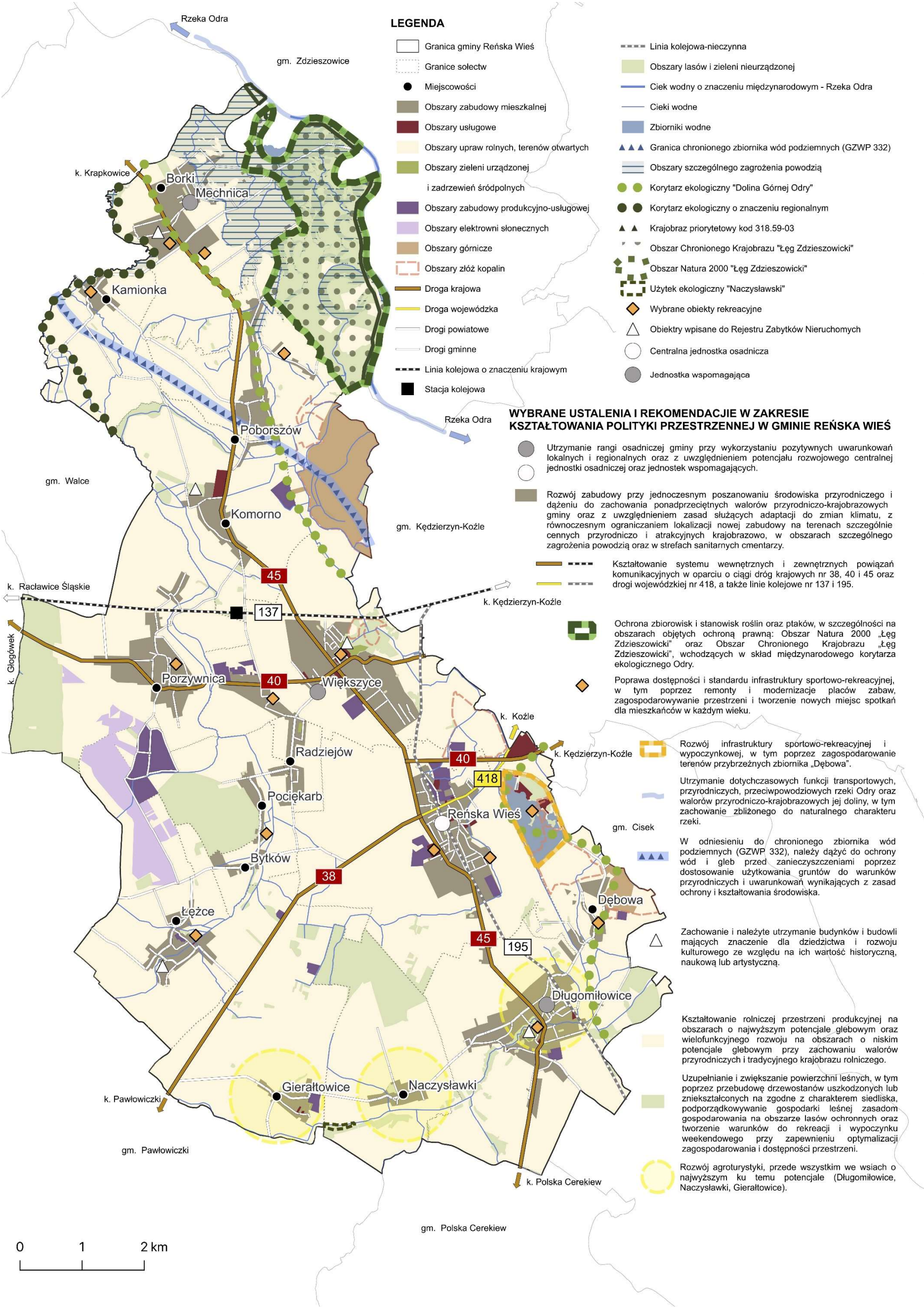
- Należy dążyć do kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej na obszarach o najwyższym potencjale glebowym oraz wielofunkcyjnego rozwoju na obszarach o niskim potencjale glebowym przy zachowaniu walorów przyrodniczych i tradycyjnego krajobrazu rolniczego.
- Należy dążyć do ochrony gleb o najwyższej wartości bonitacyjnej (w szczególności gleb I-III klasy bonitacji) przed nieuzasadnionym przeznaczaniem na cele nierolnicze.

- W odniesieniu do gruntów rolnych o niskiej jakości bonitacyjnej dopuszcza się ich przeznaczanie na cele nierolnicze, głównie leśne, ale również na inne cele uzasadnione gospodarczo.
- Do podnoszenia żyzności gleb należy dążyć poprzez stosowanie zabiegów agrotechnicznych wyłącznie w zakresie nie zagrażającym środowisku i prawidłowemu funkcjonowaniu ekosystemów.
- Należy dążyć do rozwoju agroturystyki, przede wszystkim we wsiach o najwyższym ku temu potencjale (Długomiłowice, Naczysławki, Gierałtowiec).
- Należy dążyć do ograniczenia przekształcania lasów, zadrzewień lub użytków zielonych w grunty orne i inne formy użytkowania dla powstrzymania zagrożenia erozji gleb.
- Należy dążyć do uzupełniania i zwiększania powierzchni leśnych, w tym poprzez przebudowę drzewostanów uszkodzonych lub zniekształconych na zgodne z charakterem siedliska, podporządkowywanie gospodarki leśnej zasadom gospodarowania na obszarze lasów ochronnych oraz tworzenie warunków do rekreacji i wypoczynku weekendowego przy zapewnieniu optymalizacji zagospodarowania i dostępności przestrzeni.

8. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji:

Na terenie gminy układ przestrzenny poszczególnych wsi nie wymaga przekształceń i rehabilitacji do stanu pierwotnego. We wsiach, które wykształciły układy urbanistyczne i zabudowę o specyficznej formie architektonicznej należy objąć ochroną. Nowa zabudowa powinna nawiązywać do lokalnej architektury historycznej. We wsiach, w których nowa zabudowa nie jest w pełni dostosowana do historycznej kompozycji przestrzennej, rekomenduje się dalszą rewaloryzację i modernizację obiektów w szczególności istniejących zespołów dworskich i pałacowych wraz z parkami, ściśle według wytycznych i zaleceń Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Rysunek 4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

2.5 Oczekiwane rezultaty planowanych działań

W celu umożliwienia oceny osiągnięcia oczekiwanych rezultatów zaplanowanych w strategii działań, konieczny jest bieżący monitoring postępów wdrażania założeń dokumentu. W jego ramach należy systematycznie śledzić wyniki prac podejmowanych w obrębie każdego z kierunków działań – pozwoli to na sprawdzenie czy założone kierunki są skutecznie wdrażane i przynoszą oczekiwane rezultaty. Proces ten obejmuje zbieranie danych, analizę wskaźników, identyfikowanie barier i problemów, a także formułowanie rekomendacji do ewentualnych korekt strategii. Monitoring zapewnia bieżącą kontrolę nad procesem wdrażania strategii oraz umożliwia podejmowanie trafnych decyzji zarządczych i dostosowywanie polityki rozwojowej gminy do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Poniżej przedstawiono katalog wskaźników, które będą podlegały monitoringowi w celu określenia poziomu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035. Proces monitoringu będzie prowadzony zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii.

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik	Oczekiwana tendencja zmian wartości wskaźnika
Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie i tworzenie warunków do dalszego rozwoju społecznego			
1.1. Rozwój oferty usług publicznych i ich dostosowanie do obecnych i prognozowanych potrzeb	Poprawa jakości i dostępności usług społecznych, zdrowotnych i edukacyjnych dla wszystkich grup mieszkańców, szczególnie osób starszych i rodzin z dziećmi. Wzrost poziomu satysfakcji z życia w gminie dzięki łatwiejszemu dostępowi do nowoczesnych, cyfrowych form obsługi i wsparcia.	Liczba nowych lub zmodernizowanych usług społecznych i publicznych (np. dom seniora, e-usługi, CUS)	wzrost
1.2. Rozwój i poprawa standardu infrastruktury społecznej	Zapewnienie mieszkańcom lepszych warunków do nauki, pracy i wypoczynku dzięki zmodernizowanej i rozbudowanej infrastrukturze edukacyjnej, kulturalnej, sportowej i mieszkaniowej. Wzrost atrakcyjności osiedleńczej gminy oraz poziomu integracji społecznej w poszczególnych sołectwach.	Liczba zmodernizowanych lub nowo utworzonych obiektów/terenów infrastruktury społecznej	wzrost
Cel 2. Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego poprzez edukację, aktywizację obywatelską i integrację międzypokoleniową			
2.1. Zwiększenie możliwości spędzania czasu wolnego według indywidualnych preferencji	Szeroki i zróżnicowany dostęp do oferty kulturalnej, rekreacyjnej i sportowej, odpowiadającej potrzebom i zainteresowaniom mieszkańców. Wzrost aktywności społecznej i poziomu uczestnictwa w życiu publicznym gminy.	Liczba wydarzeń kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych organizowanych rocznie przez Gminę lub jej jednostki organizacyjne	wzrost
2.2. Wspieranie kapitału ludzkiego i społecznego gminy w oparciu o silną tożsamość lokalną	Wzmocnienie poczucia wspólnoty i identyfikacji mieszkańców z gminą, wzrost efektywności współpracy samorządu z organizacjami społecznymi. Wzrost poziomu partycypacji obywatelskiej i zaangażowania mieszkańców w działania lokalne.	Liczba przedsięwzięć realizowanych przez Gminę we współpracy z organizacjami pozarządowymi	wzrost
Cel 3. Dywersyfikacja i rozwój lokalnej gospodarki poprzez wspieranie przedsiębiorczości i inwestycji			
3.1. Wspieranie przedsiębiorczości i aktywizacja gospodarcza mieszkańców gminy	Wzrost liczby lokalnych podmiotów gospodarczych i inicjatyw przedsiębiorczych, w tym w sektorze rolnictwa ekologicznego i usług dla ludności. Nowe możliwości zatrudnienia, rozwoju zawodowego i podnoszenia kompetencji dla mieszkańców.	Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie w skali roku	wzrost
3.2. Podnoszenie konkurencyjności inwestycyjnej, osiedleńczej i turystycznej gminy	Wzrost atrakcyjności gminy jako miejsca dla inwestorów, turystów i nowych mieszkańców dzięki lepszej infrastrukturze, uzbrojonym terenom inwestycyjnym i skutecznej promocji. Wzrost rozpoznawalności Gminy Reńska Wieś w regionie i jej pozytywny wizerunek.	Powierzchnia uzbrojonych i zagospodarowanych terenów inwestycyjnych [ha]	wzrost

Kierunek działań	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik	Oczekiwana tendencja zmian wartości wskaźnika
Cel 4. Wzmocnienie integracji przestrzennej gminy z regionem poprzez rozwój powiązań transportowych i funkcjonalnych			
4.1. Rozwój infrastruktury drogowej i systemu transportowego	Poprawa spójności komunikacyjnej gminy oraz bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez modernizację dróg, budowę chodników i ścieżek rowerowych. Zwiększenie mobilności mieszkańców i dostępności wszystkich sołectw, a tym samym integracja funkcjonalna gminy z regionem.	Długość zmodernizowanych lub nowo wybudowanych dróg, chodników i ścieżek rowerowych [km]	wzrost
4.2. Rozwój infrastruktury publicznej i poprawa jej funkcjonalności	Poprawa standardu usług publicznych i komfortu życia mieszkańców dzięki modernizacji i rozbudowie infrastruktury technicznej, wodno-kanalizacyjnej i telekomunikacyjnej. Poprawa estetyk przestrzeni i warunków do rozwoju lokalnych usług i turystyki dzięki rewitalizacji zdegradowanych terenów i obiektów.	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na modernizację i/lub rozwój infrastruktury publicznej	wzrost
Cel 5. Racjonalne kształtowanie przestrzeni i poprawa ładu przestrzennego poprzez zrównoważony rozwój funkcji mieszkaniowych, usługowych i rolniczych gminy			
5.1. Efektywne i racjonalne planowanie i gospodarowanie przestrzenią	Utrzymanie ładu przestrzennego i ograniczenie rozlewania się zabudowy, co pozwoli na zrównoważony rozwój mieszkaniowy i usługowy. Gmina zyska bezpieczne, funkcjonalne i estetyczne przestrzenie publiczne sprzyjające integracji mieszkańców.	Liczba zrealizowanych przedsięwzięć ukierunkowanych na utrzymanie ładu przestrzennego i kształtowanie atrakcyjnych przestrzeni publicznych	wzrost
Cel 6. Wzmacnianie odporności gminy na zmiany klimatyczne i ochrona walorów środowiska przyrodniczego			
6.1. Przygotowanie gminy na skutki zmian klimatu	Zwiększenie odporności infrastruktury i środowiska na ekstremalne zjawiska pogodowe dzięki rozwojowi retencji, termomodernizacji i inwestycjom w OZE. Spadek zużycie energii i emisji zanieczyszczeń, co sprawi, że gmina stanie się bardziej przyjazna klimatycznie.	Liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie OZE i efektywności energetycznej	wzrost
6.2. Ochrona przyrody i ograniczanie negatywnego oddziaływania na środowisko	Poprawa jakości powietrza, wód i gleby oraz stanu czystości przestrzeni publicznych dzięki skuteczniejszej gospodarce odpadami i edukacji ekologicznej. Wzrost świadomości mieszkańców w zakresie ochrony środowiska i udziału społeczności w działaniach proekologicznych.	Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej	wzrost

3. System wdrażania strategii

Rozdział odnosi się do art. 10e ust. 3 pkt 8 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 r. poz. 1153) wskazującego, że strategia rozwoju gminy określa w szczególności system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych, a także ramy finansowe i źródła finansowania (art. 10e ust. 9 pkt. 3).

Skuteczne wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 wymaga sprawnego i spójnego systemu zarządzania, integrującego działania wielu podmiotów o odmiennych kompetencjach i odpowiedzialnościach. System ten obejmuje zarówno działania operacyjne, związane z realizacją projektów rozwojowych, jak i procesy monitorowania, oceny oraz ewentualnej aktualizacji dokumentu, w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne.

Konstrukcja systemu wdrażania opiera się na podziale ról i zadań pomiędzy kluczowe instytucje samorządowe, w szczególności Wójta i Radę Gminy, jednostki organizacyjne gminy oraz partnerów zewnętrznych, w tym instytucje publiczne, organizacje społeczne i sektor prywatny. Istotnym elementem jest również powiązanie strategii z procesem planowania budżetowego i programowania inwestycji, co umożliwia przełożenie celów strategicznych na konkretne działania, projekty i mierzalne rezultaty.

System wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś obejmuje trzy wzajemnie powiązane moduły:

1. implementację strategii poprzez realizację celów strategicznych i kierunków działań,
2. systematyczny monitoring i ocenę postępów w zakresie osiągania założonych rezultatów,
3. mechanizmy ewaluacji i aktualizacji dokumentu w odpowiedzi na zmieniające się uwarunkowania rozwojowe.

Takie podejście gwarantuje spójność procesów rozwojowych, elastyczność w dostosowywaniu działań do nowych wyzwań oraz ciągłość realizacji przyjętej wizji rozwoju Gminy Reńska Wieś.

3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja Strategii

W podrozdziale przedstawiono system wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035, obejmujący strukturę odpowiedzialności, mechanizmy realizacji działań strategicznych oraz narzędzia monitorowania, oceny i aktualizacji dokumentu. Celem przyjętego podejścia jest zapewnienie spójności, ciągłości i elastyczności działań strategicznych, a także ich dostosowanie do dynamicznie zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych.

OPRACOWANIE, WDRAŻANIE I REALIZACJA STRATEGII**Przygotowanie projektu strategii**

Wójt Gminy Reńska Wieś, we współpracy z komórkami organizacyjnymi Urzędu Gminy oraz w uzgodnieniu z Radą Gminy, odpowiada za opracowanie projektu strategii. Dokument może być aktualizowany również na podstawie uzasadnionych wniosków zgłaszanych przez mieszkańców, organizacje społeczne i lokalnych przedsiębiorców.

Selekcja i wybór zadań

Wójt, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi gminy oraz partnerami instytucjonalnymi, dokonuje wyboru projektów i działań zgodnych z założeniami strategii, kierując się ich efektywnością, komplementarnością i wpływem na rozwój lokalny.

Budowanie partnerstw i działania lobbingsowe

Wójt Gminy Reńska Wieś inicjuje współpracę z partnerami zewnętrznymi: administracją publiczną, sektorem prywatnym oraz organizacjami pozarządowymi, a także reprezentuje gminę w działaniach ponadlokalnych wspierających realizację celów strategicznych.

Opracowanie programów sektorowych i inwestycyjnych

Odpowiedzialność za przygotowanie programów sektorowych i inwestycyjnych spoczywa na komórkach Urzędu Gminy oraz jednostkach organizacyjnych, które odpowiadają za ich zgodność z kierunkami strategii.

Zatwierdzanie i finansowanie programów

Rada Gminy, przy współudziale komórek merytorycznych Urzędu, zatwierdza programy operacyjne oraz zapewnia ich finansowanie w ramach uchwalonych dokumentów planistycznych.

Zabezpieczenie środków w budżecie i WPF

Wójt, Skarbnik i Rada Gminy odpowiadają za uwzględnianie priorytetowych zadań wynikających ze strategii w budżecie gminy oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej.

Przygotowanie wniosków o środki zewnętrzne

Komórki Urzędu Gminy, przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi i partnerami zewnętrznymi, odpowiadają za przygotowanie i składanie wniosków o pozyskanie funduszy zewnętrznych.

Nadzór, sprawozdawczość i rozliczenia

Merytoryczne komórki Urzędu Gminy prowadzą bieżący nadzór nad realizacją zadań, przygotowują raporty z wykonania i czuwają nad prawidłowością, skutecznością oraz terminowością działań.

Procedura monitorowania

- Monitoring wdrażania strategii prowadzony będzie w sposób ciągły, z raportowaniem rocznym.

- Analizie podlegać będą wskaźniki rezultatu, określone w rozdziale „Rezultaty planowanych działań” dla każdego z celów strategicznych.
- Zestawienie wskaźników będzie stanowiło podstawę do oceny skuteczności działań i ich wpływu na realizację wizji rozwoju gminy.
- Wyniki monitoringu będą przekazywane Wójtowi i Radzie Gminy w formie sprawozdania rocznego z realizacji Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś.

Ewaluacja

- Przewiduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w latach: 2029 (ewaluacja on-going) oraz 2033 (ewaluacja ex-post).
- Ewaluacja będzie miała na celu ocenę zgodności realizowanych działań z założeniami strategii, a także identyfikację potrzeb aktualizacji i uzupełnień.
- Raporty ewaluacyjne będą zawierać podsumowanie efektów działań, ocenę skuteczności oraz rekomendacje dotyczące ewentualnych korekt dokumentu.
- Raporty z ewaluacji przedstawiane będą Radzie Gminy przez Wójta, wraz z propozycjami zmian i aktualizacji strategii.

Aktualizacja strategii

- Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, strategia podlega aktualizacji w przypadku zmian warunków społecznych, gospodarczych, przestrzennych lub środowiskowych, a także dla zapewnienia jej spójności z dokumentami wyższego rzędu (strategią rozwoju ponadlokalnego, strategią województwa).
- Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 wprowadza się uchwałą Rady Gminy, na wniosek Wójta Gminy.
- Aktualizacja będzie dokonywana w uzasadnionych przypadkach, zwłaszcza w związku ze zmianą uwarunkowań społeczno-gospodarczych, przestrzennych, prawnych lub politycznych.
- Ocena realizacji strategii, na podstawie danych z raportów ewaluacyjnych, zostanie przeprowadzona w latach 2029 i 2033. Na jej podstawie sformułowane zostaną rekomendacje dotyczące ewentualnych korekt i kierunków dalszej realizacji dokumentu.
- Decyzję o potrzebie aktualizacji podejmuje Wójt Gminy, w porozumieniu z właściwymi komórkami Urzędu, a następnie przekazuje rekomendacje Radzie Gminy do przyjęcia w formie uchwały.

3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026–2035 stanowi nadrzędny dokument określający długofalowe kierunki interwencji oraz cele rozwojowe, które wymagają dalszego doprecyzowania na poziomie operacyjnym. Skuteczne wdrożenie strategii zakłada opracowanie dokumentów wykonawczych, zarówno obowiązkowych, jak i fakultatywnych, przekładających ogólne zapisy strategiczne na konkretne działania, projekty i instrumenty realizacyjne.

Zakres i charakter dokumentów wykonawczych:

1. Spójność ze Strategią

Każdy dokument wykonawczy powinien pozostawać w pełnej zgodności z wizją rozwoju, celami strategicznymi i kierunkami działań określonymi w niniejszej Strategii. Dokumenty te stanowią rozwinięcie i uszczegółowienie priorytetów rozwojowych gminy, służąc ich praktycznej realizacji. Dokumenty wykonawcze muszą zawierać określony zakres działań, cele szczegółowe, harmonogram realizacji, a także podział odpowiedzialności pomiędzy właściwe jednostki organizacyjne. Równie istotne jest uwzględnienie planu finansowania wraz z identyfikacją potencjalnych źródeł środków oraz analizy ryzyk realizacyjnych, które mogą wpływać na przebieg i efektywność wdrażania.

2. Wytyczne metodologiczne:

a. Konsultacje i partycypacja społeczna

Opracowanie dokumentów wykonawczych powinno być poprzedzone konsultacjami z mieszkańcami, partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz przedstawicielami jednostek organizacyjnych gminy. Aktywny udział lokalnych interesariuszy już na etapie projektowania pozwala zwiększyć trafność zaplanowanych działań i wzmocnić ich akceptację społeczną.

b. Przejrzystość zapisów

Dokumenty wykonawcze powinny być redagowane w sposób przejrzysty, jednoznaczny i zrozumiały również dla mieszkańców i partnerów zewnętrznych. Jasność formułowania celów, zadań i wskaźników sprzyja skuteczności wdrożenia oraz umożliwia obiektywną ocenę efektów realizacji.

c. Przypisanie odpowiedzialności

Każdy dokument wykonawczy musi posiadać jednostkę wiodącą, odpowiedzialną za jego realizację, koordynację oraz monitoring. Wyraźne określenie odpowiedzialności wzmacnia przejrzystość procesu zarządzania i zwiększa efektywność działań wdrożeniowych.

3. Rola dokumentów wykonawczych

Dokumenty wykonawcze Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś stanowią narzędzie operacyjne, które precyzuje sposób realizacji przyjętych celów strategicznych. Mogą one przyjmować formę programów sektorowych, planów rozwojowych, projektów inwestycyjnych, programów społecznych, środowiskowych lub infrastrukturalnych.

Będą one pełnić rolę instrumentów wdrażających założenia strategiczne, przekładając wizję rozwoju gminy na konkretne przedsięwzięcia. Jakość, spójność i konsekwencja w opracowywaniu tych dokumentów przesądzać będą o skuteczności polityki rozwoju prowadzonej przez Gminę Reńska Wieś w najbliższej dekadzie.

3.3 Finansowanie Strategii

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś na lata 2026-2035 wymaga zapewnienia stabilnych i zróżnicowanych źródeł finansowania, pozwalających na skuteczne wdrażanie przyjętych celów i kierunków działań. Odpowiednie zabezpieczenie finansowe oraz umiejętne łączenie różnych form i instrumentów finansowania będą kluczowe dla efektywnej realizacji strategii. Zadaniem samorządu Gminy Reńska Wieś jest aktywne pozyskiwanie środków zewnętrznych oraz tworzenie warunków do zaangażowania partnerów społecznych i gospodarczych w proces wdrażania polityki rozwojowej.

Podstawę finansowania działań strategicznych stanowić będą środki własne Gminy Reńska Wieś, planowane i ujmowane w corocznych budżetach oraz w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF). Równocześnie istotne znaczenie będą mieć środki pochodzące z budżetu państwa, budżetu województwa opolskiego oraz funduszy celowych. W połączeniu z dotacjami i subwencjami kierowanymi do jednostek samorządu terytorialnego, stanowić one będą istotny element finansowania realizacji działań strategicznych.

W perspektywie finansowej 2021–2027, jak również w przyszłych okresach programowania Unii Europejskiej, Gmina Reńska Wieś do realizacji założeń strategii będzie korzystać z szeregu instrumentów finansowych wspierających rozwój lokalny. Do najważniejszych należą:

- Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021–2027 - regionalny program operacyjny obejmujący szeroki wachlarz działań inwestycyjnych i społecznych, dostosowanych do specyfiki województwa oraz potrzeb gmin,
- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FEnIKS) - wspierające projekty z zakresu gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska, efektywności energetycznej oraz adaptacji do zmian klimatu,

- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS) - finansujące działania w obszarze edukacji, rynku pracy, integracji społecznej, usług opiekuńczych i ochrony zdrowia,
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - umożliwiające realizację projektów innowacyjnych, badawczo-rozwojowych oraz wspierających przedsiębiorczość,
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC) - ukierunkowane na rozwój cyfryzacji administracji, wdrażanie e-usług publicznych oraz systemów cyberbezpieczeństwa,
- Pomoc Techniczna Funduszy Europejskich (PTFE) - wspierająca beneficjentów w zakresie podnoszenia kompetencji, działań promocyjnych oraz efektywnego wdrażania projektów.

Uzupełnieniem funduszy unijnych będą krajowe źródła finansowania, w tym np.:

- Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW),
- Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Opolu (WFOŚiGW),
- Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych,
- Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg,
- Fundusz Inicjatyw Obywatelskich (NOWEFIO),
- Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej,
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON),
- Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK) - instrumenty finansowe, kredytowe i gwarancyjne.

Środki te będą wykorzystywane do realizacji projektów z zakresu infrastruktury technicznej, ochrony środowiska, transportu, gospodarki wodno-ściekowej, rewitalizacji czy rozwoju usług publicznych.

Ważnym elementem finansowania strategii będą środki prywatne, wnoszone przez przedsiębiorców, organizacje społeczne oraz instytucje finansowe. Mogą one zasilać realizację projektów w formie: tradycyjnych inwestycji prywatnych, partnerstwa publiczno-prywatnego (PPP), inicjatyw lokalnych, działań sponsorskich i filantropijnych. Takie formy współpracy pozwolą zwiększyć skalę inwestycji, a jednocześnie angażować kapitał lokalny w proces rozwoju gminy.

W realizacji strategii kluczowe znaczenie będzie miała dywersyfikacja źródeł finansowania. Część działań realizowana będzie wyłącznie ze środków własnych gminy (np. zadania administracyjne, drobne inwestycje lokalne). Większe przedsięwzięcia infrastrukturalne będą finansowane ze środków zewnętrznych (np. unijnych, rządowych). Liczne projekty realizowane będą w formule mieszanej – z wykorzystaniem środków własnych, funduszy UE i wkładu prywatnego. Gmina Reńska Wieś będzie prowadzić aktywny monitoring dostępnych programów krajowych i międzynarodowych, takich jak: programy ministerialne, mechanizmy finansowe EOG i Norweskie, granty tematyczne oraz inicjatywy partnerskie.

Równocześnie samorząd będzie wzmocniać swoje kompetencje w zakresie pozyskiwania i rozliczania środków zewnętrznych, rozwijać zdolności aplikacyjne urzędników oraz inicjować współpracę z uczelniami, instytutami badawczymi, organizacjami pozarządowymi i sektorem biznesu.

Spis rysunków i tabel

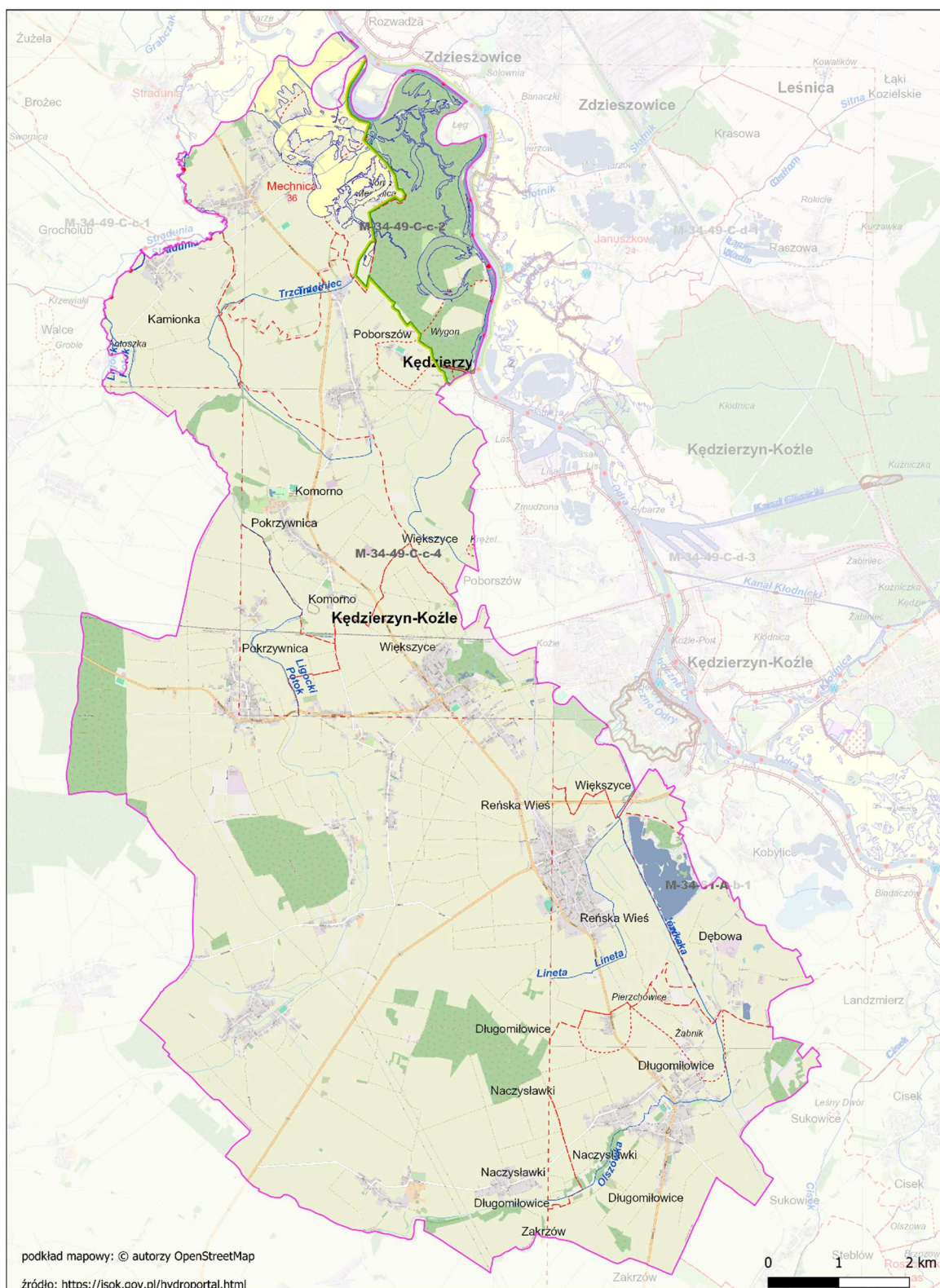
<i>Rysunek 1 Opolska „11” – cele operacyjne na tle celów strategicznych</i>	9
<i>Rysunek 2 OSI województwa opolskiego</i>	22
<i>Rysunek 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej</i>	64
<i>Rysunek 4 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie</i>	72
<i>Tabela 1 Cele strategiczne i operacyjne województwa opolskiego</i>	10
<i>Tabela 2 Komplementarność Strategii Rozwoju Gminy Reńska Wieś lata 2026-2035 ze Strategią Rozwoju Województwa Opolskiego Opolskie 2030</i>	10
<i>Tabela 3 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś</i>	13
<i>Tabela 4 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś</i>	14
<i>Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś</i>	16
<i>Tabela 6 Działania podstawowe i uzupełniające przypisane do JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Reńska Wieś</i>	16

Obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Mapa ryzyka powodziowego

Obszary, na których ryzyko wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

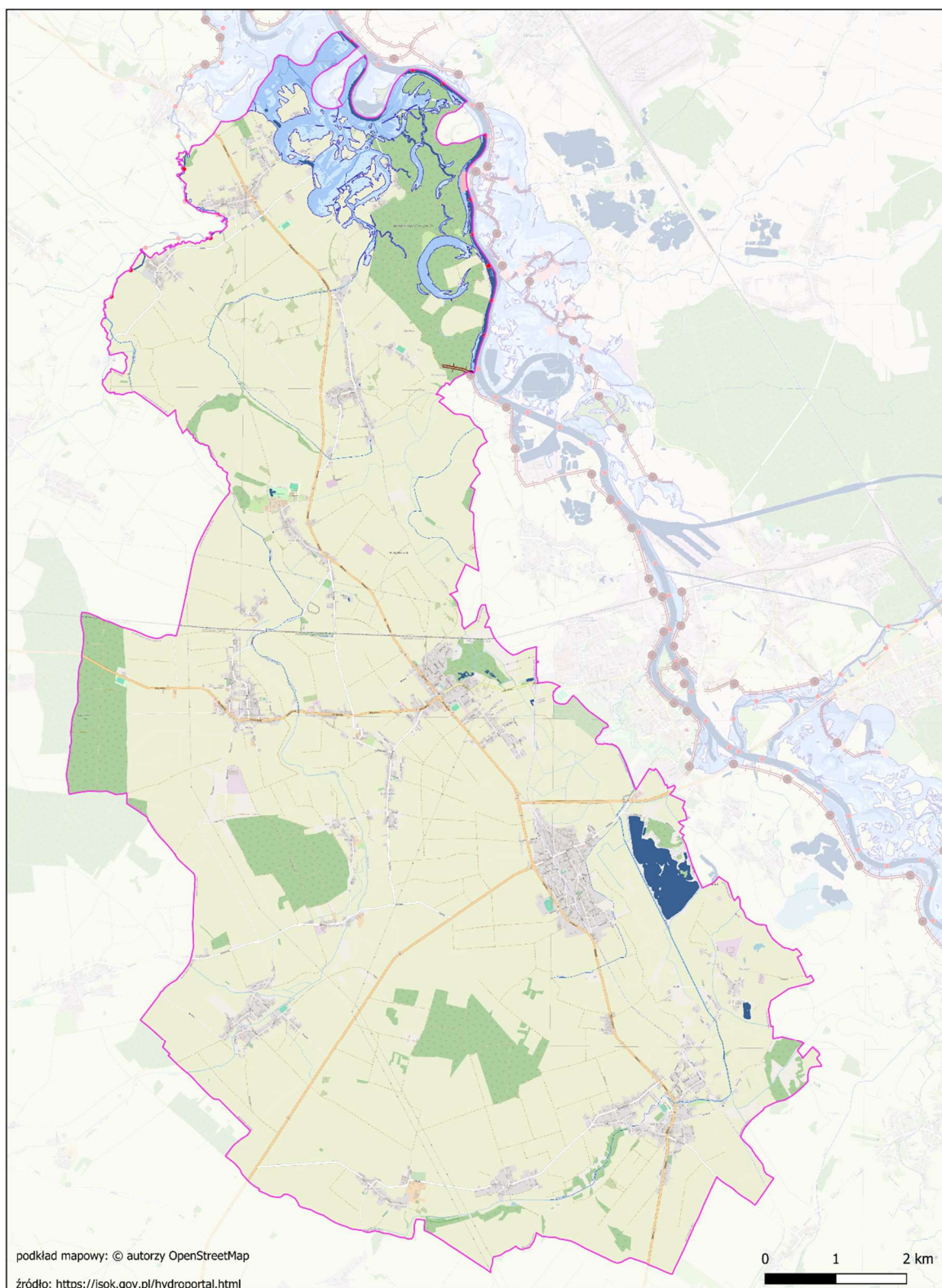

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Mapa zagrożenia powodziowego

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

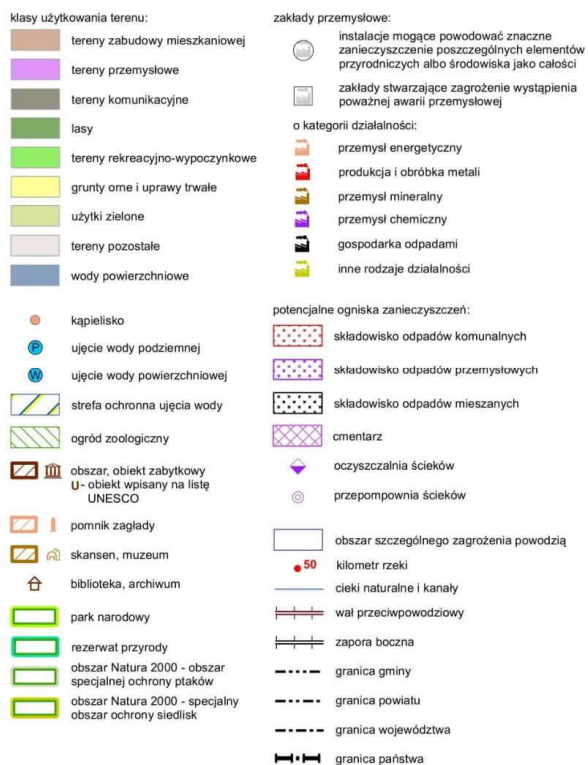
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

